

CVETJE

z vrtov
sv. Francišká

Časopis
za
naše verno
ljudstvo
zlasti
za ude tretjega reda.

S privoljenjem cerkvenih in
redovnih oblasti izdaja
franciškanska provincija sv. Križa.

XLI. tečaj.

3. -4. zvezek.

V Ljubljani 1924.

A. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Vsebina 3.—4. zvezka.

	Stran		Stran
Cerkev sv. Frančiška Asiškega, ustanovitelja treh redov	25	Tretji red da dušnemu pastirju malo posla	39
Asketična šola ali vadnica popolnosti	26	Vtisnenje ran sv. Frančiška Serafinskega	39
Redovna obleka tretjerednikov	33	Bodi svetloba	42
Novi misijonski papež — nova svetovna misijonska družba	35	Spomini iz misijonskega življenja	44
Zidava cerkve sv. Frančiška v Šiški je misijonsko delo	37	Razgled po serafinskem svetu	52
		Priporočilo v molitev	55
		Zahvala za uslišano molitev	56

„Cvetje“ izhaja v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša za celo leto 10 Din. — Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Naročnikom na znanje! Prvi zvezek nam je do cela pošel. Zato prosimo tiste, ki so prvi zvezek prejeli, pa Cvetja ne mislijo naročiti, naj nam ga nazaj pošljejo, da bomo mogli drugim postreči; tiste pa, ki so se bolj pozno oglasili, prosimo, naj potrpijo, če jim prvega zvezka ne bomo mogli poslati. Dali smo 300 zvezkov več natisniti, ko po navadi, pa nam je zmanjkalo; z naslednjimi zvezki bomo postregli vsem, ki so se dosedaj oglasili. Če kedo kakega zvezka ne dobi, naj „reklamira“, to se pravi: vzame naj kos papirja v velikosti dopisnice in naj napiše na eno stran naslov: Cvetje, frančiškanski samostan, Ljubljana, na drugo stran naj pa zapiše: Reklamiram Cvetja zvezek št. . . . Tak list oddajte na pošto brez poštnih znamke. Kaj drugega pa ne pišite, ker bi morali za nadaljno pisanje pritisniti določeno poštno znamko. Na mestu poštnih znamke pa zapišite: Reklamacija. — Naznanila, sporočila itd. pošiljajte vsaj mesec poprej, predno list izide, spise pa še nekaj dni popreje.

Književnost.

Kat. tiskovno društvo nam je poslalo s „prošnjo za oceno“ knjigo: **Vstajenje duše**, petindvajset govorov za prerod. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril Dr. Mihael Opeka, stolni kanonik in učitelj homiletike na vseučilišču v Ljubljani. V Ljubljani 1924, založila prodajalna K. t. d. H. Ničman. Knjiga obsega 224 strani, je tiskana na krasen papir z lepimi dovolj velikimi in razločnimi črkami. Knjiga je razdeljena v tri dele: v prvem osveta ljuje greh, zlasti smrtni greh v njegovem bistvu, v naslednjih in kaznih, v drugem je nauk o zakramentu sv. pokore, v tretjem pa o sv. obhajilu. Cilj, ki ga govornik zasleduje, je dobra velikonočna spoved in vredno sv. obhajilo. Govori so mirni, dokazi prepričevalni in silijo kaker mogočna reka k cilju z vedno večjo močjo, dokler se ne združijo v kratkem zaključku v odločen sklep: hočem. Pridige bodo koristile vsem, ki jih bodo s premislekom brali, zlasti dobro bodo došle ljudem za premišljevanje v času misijona ali duhovnih vaj, gospodje jih bodo zelo koristno rabili za pripravo na

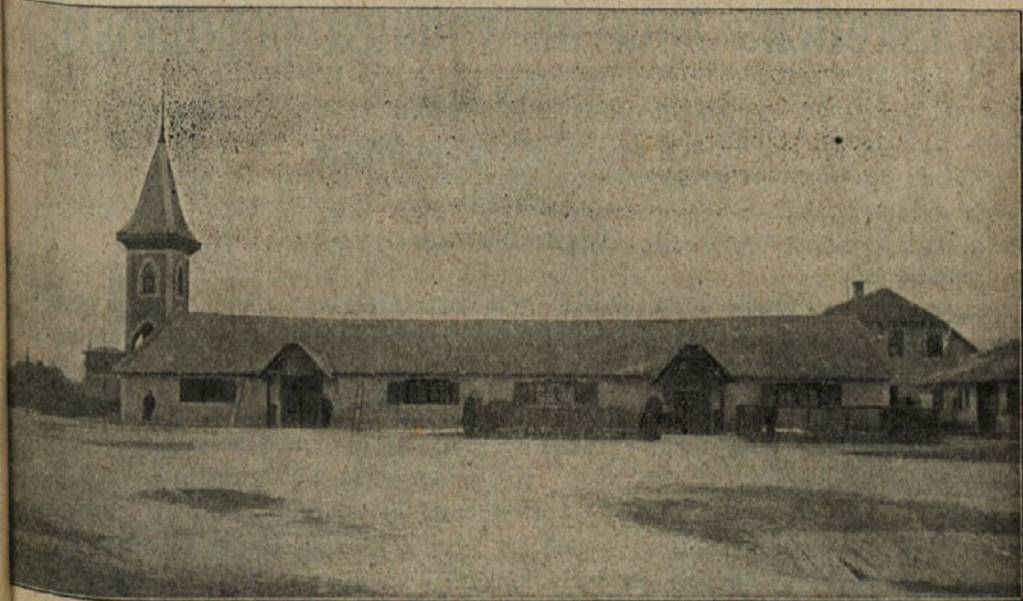
CVETJE

XLI. tečaj.

V Ljubljani, marc - april 1924.

3.-4. zvezek.

Cerkev sv. Frančiška Asiškega, ustanovitelja treh redov.

Slika, ki jo vidite pred sabo, Vam kaže sedanjo cerkev sv. Frančiška v Sp. Šiški. Pa to ni cerkev, to je v vojski za silo napravljena baraka, kamer hodijo prebivavci Šiške k božji službi, ker nimajo boljšega mesta. Pa še ta baraka se vseda in je podprta znotraj in zunaj, da se ne sesede. In če se zruši, do kar pride v par letih gotovo, kaj potem? 8000 prebivavcev bi bilo brez cerkve in nasledki bi bili žalostni.

Kraj spada v frančiškansko župnijo v Ljubljani. Zato so frančiškani v Ljubljani že poskušali postaviti novo cerkev, pa se jim dosedaj ni posrečilo. Zdaj je pa sila do vrha prikipela — nova cerkev je v Šiški neobhodno potrebna, pomočkov ni, zato se obračamo na dobrotnike s prošnjo, da nam pomagata. Mnogi se ne zmenijo, drugi se opravičujejo, tretji zopet čakajo itd. Vemo, da morate dajati na vse strani: tu so grozni davki, tam napravljate

zvonove, drugod pobirajo za misijone v Afriki in zopet drugod bi radi imeli dom za duhovne vaje, oni društveni dom itd. Pa verjemite, da nikjer ni tolika potreba, resnična potreba, ko v Šiški, kjer bo zdaj zdaj 8000 ljudi, večina delavcev, brez božje službe, brez cerkve, brez sv. maše, brez poduka v verskih resnicah. Kaj potem? Pomagajte, dokler je čas, pritecite v pomoč, da ne bo prekasno! — Za pošiljatev prispevkov so priložene položnice. Dobrotniki zunaj Jugoslavije pošljite po pošti na uredništvo „Cvetja“ frančiškanski samostan v Ljubljani.

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

TRETJI DEL.

O sredstvih popolnosti.

(Dalje.)

III. Odličnost molitve.

Sv. Frančišek Sal. je v svojem času otrokom razlagal, koliko veselja sta imela prva človeka v raju. Mej drugim je rekel: „Največje veselje za nju je bilo to, da je Bog k njima zahajal in sta se smela ž njim pogovarjati tako ljubeznjivo, kaker se pogovarja otrok s svojim očetom.“ Tu vzklikne neki šolarček: „Škoda da zdaj ni več tako! Kako rad bi se z Bogom pogovarjal, o kako bi bilo to lepo!“ Svetnik se nasmehne in odvrne: „Potolaži se, otrok moj! Raj smo sicer zgubili, nismo pa zgubili ljubega Boga. Povsod je pr nas, vsaki čas in na vsakem kraju lahko ž njim govorimo; to delamo vsele kedar molimo.“

Molitev je za človeka posebno odlikovanje.

Na zemlji ima človek edini to prednost, da more govoriti, on edini je umno bitje in on edini, ki more misliti, more tudi govoriti. Paganski modrijani slavni Aristotel, je zapisal: „Kjer je umstveni duh, tam je tudi beseda.“ Človeške družbe si ne moremo misliti brez govorice. Žival nima govora, a tudi nima nobenega napredka. — Človek je edini na svetu, ki sme, more in mora moliti. Mi sicer pravimo, da Boga častijo vse stvari; toda one tega ne delajo prostovoljno in sè spoznanjem. Človek edini se zaveda prostovoljnega češčenja napram svojemu Bogu; — in prav to češčenje se imenuje molitev. Zvezde neprestano migljajo in hodijo svoja pota, toda njih migljanje, njihova pot ni molitev. Ptice ves ljubi dan cvrčijo in žvrgolijo k časti božji, toda njih ubrani glasovi niso molitev. Neživa in tudi živa nespametna bitja ne molijo. To zmožnost, to odliko je Bog podelil le človeku, ki je vsle

svojega uma kralj zemlje. Človek ima duha, s katerim se povzdiguje v kraljestvo večnosti in pada na svoja kolena pred onega, ki deli življenje in blagoslov vsem stvarjem. Človek ima srce, ki se more povspeti k viru vsega dobrega, ljubkega in lepega — k Bogu.

Če torej človek moli, spoznava, da se zaveda svojega dostojanstva v stvarstvu; če pa ne moli, globoko pade pod svojo čast in postane živali enak. Za človeka je veliko odlikovanje, da more in sme moliti.

In vendar koliko je ljudi, tudi kristjanov, ki ne molijo, se molitve sramujejo, jo prezirajo ali celo sovražijo. Bog varuj vse brave Cvetja enake nesreče!

Sv. Ludovik, francoski kralj, zaščitnik tretjerednikov, ni poznal odličnejšega opravila od molitve. Vsaki dan je bil pri dveh, treh, štirih sv. mašah. Veliko je molil in pogosto zelo dolgo; in če je bil dan prekratek, je molitev često zategnil v pozno noč. Svojih redovnih molitev pobožni kralj ni nikoli opustil. Posvetni dvorjani s kraljevo pobožnostjo niso bili zadovoljni, predbacivali so vladarju, da se svojimi molitvami zanemarja vladarske posle. Toda kralj jih je se vso odločnostjo zavrnil: „Ko bi čas, ki ga obrnem v molitev, porabil za igre in love, bi nihče ne imel besedice zoper to; ker ga pa obračam za najodličniše delo, se spodtikate nad tem.“ Sv. Ludovik je poznal imenitnost molitve, zato jo je tudi imel za najimenitniše delo, kar je tudi v resnici.

a) Molitev nas družijo z angelji in svetniki v nebesih.

Dobra molitev je odmev glavnega opravila nebeških duhov. Posebno je naša molitev vzvišena, kedar jo opravljamo z drugimi skupno. Tako molitev je imel pred očmi prerok Izaija, ko je pisal o rajski molitvi: „Eden je klical k drugemu, rekoč: Svet, svet, svet je Gospod vojskinih trum; vsa zemlja je polna njegovega veličanstva“ (Iz. 6, 3). Kedar molimo, opravljamo angeljsko službo, razloček mej delom angeljev in našim je ta, da mi tukaj molimo Boga v veri, angelji in svetniki ga pa uživajo od obličja do obličja. Kolika čast, da že na zemlji to delamo, kar delajo nebeščani v rajju.

b) Molitev nas družijo z Bogom.

Molitve ni nič družega, kaker prijazen pogovor z Bogom. Molitev je Jakobova lestvica, ki stoji na zemlji in se z vrhom neba dotika; ta lestvica družijo človeka s Stvarnikom. — Pomisli, o duša, kolika sreča, kolika odlika je: sklenjen biti s svojim Bogom pri molitvi!

Sv. Krizostom piše o tej sreči: „Ne najdem nobenega opravila in nobene pobožne vaje, ki bi človeku donašala več časti ko molitev. Molitev daje človeku priložnost in milost da more z Bogom, najvišjim Veličanstvom govoriti in z njim zaupno občevati, kolikerkrat in kaker dolgo hoče. To je vendar nepopisljiva čast, v primeri s tem, da bi imeli za visoko odlikovanje in veliko srečo, ko bi imeli pri kakem zemeljskem knezu prost dostop, in bi smeli z

njim čisto po domače kramljati, četudi so le iz priprostega ljudstva" (Tom. 6. serm. 2. de orat.).

Nekoliko dalje piše isti svetnik: „Znak velike nespameti je, če kedo noče priznati častitljivosti molitve, je ne ljubi in ni prepričan, da je opuščenje molitve smrt duše.

O da bi tudi mi tako čislali molitev, kaker so jo svetniki! Kako srečne se štejejo, če kak mogočni tega sveta nas samo poslušati hoče; — kaj še le, če nam obljubi svojo pomoč! Kako to, da smo napram Bogu, do katerega je vedno odprta pot, tako mrzli in počasni?!

c) Molitev nas dela svetnikom podobne.

Človek dobi najlepši izraz in najbolj plemenite poteze ravno v molitvi. Pri molitvi se duh nekako loči od telesa, duša deluje zase, telo pa počiva od dela. Duša zatopljena v pobožno molitev, že tukaj na zemlji naprej okuša del nebeškega veselja. Molitev kristjana na poseben način posvečuje in spopolnuje, da blažilno vpliva na celo okolico; misli, čutila in značaj njegov prehaja nevedoma tudi na tiste, ki živijo v njegovi bližini. Kedor moli v duhu in resnici, postaja od dne do dne bolj podoben nebeščanom in Bogu samemu. Sv. Krizostom piše: „Molitev spremeni mesena srca v duhovna, mlačna v goreča, človeška v božja, daje človeku na nerazumljiv način lastnosti serafov, kateri pred Bogom stoje, njegovo hvalo pojo in svoje peruti razprostirajo.“

O Mojzesu je znano, da se mu je svetilo obličje, ko je več časa občeval z Bogom na gori. Tako tudi zares pobožni kristjani polagoma dobijo častitljiviši izraz, a še neizmerno lepše se sveti njihova duša pred Gospodovim obličjem. —

Nepobiten dokaz, kaj molitev napravi iz človeka, so nam prvi kristjani. Pri njih je šla gorečnost tako daleč, da so pred prazniki cele noči prečuli v skupnih molitvah. Niso se naveličali pozne ure prebiti v podzemeljskih votlinah, kjer ni bilo čistega zraka, ne dnevne svetlobe, ne drugih udobnosti, kjer so bili taki zaduhli prostori vse prej nego zdravju koristni. —

Pa še tu je, po besedah Tertulijana, vsakedo skušal sebi izbrati najslabši kotiček in se je postavil v tako telesno razpoloženje, kaker je mogel najbolje mrtvičiti svoje telo. „Prvi kristjani so pri molitvah često držali svoje roke razprostrate, da bi bili Kristusu, ki je visel na križu z razpetimi rokami, bolj podobni. Nikoli si niso dovoljevali sede moliti“ (De orat. 11. 12).

O zlati časi prvega krščanstva, v katerih se je goreča molitev tako visoko cenila, da je rodila tisoče svetnikov! Kvišku srca! Zbudimo se iz svoje zaspanosti, tudi nam naj ne bo molitev nadležno delo, ampak najodličniše opravilo!

Pokojni škof Slomšek pišejo o molitvi: „Povzdiguje svoje srce od zemlje do nebes, povzdiguje tudi roke in moli, da bo molitev res z jezikom in duhom. V molitvi se povzdiguje duh k Očetu, v molitvi se pridružuje med angelje nebeško moč zavživa in milost dobiva, premagati skušnjave, prenesti vse težave, doseči sv. raj. Molitev je nebeški ključ.

Pokrižati se in moliti naj te ne bo sram, Bogu lepo služiti, čast mora biti nam. Za druge se ne zmeni, ki radi pravijo: Pojdeš topel v nebesa? Bog daj, da bi res bilo tako; odgovori jim: Bolje je topel nebesa, kakor pa mrzel v pekel. — Ako ptica ne bo pela, ni vredna, da živi; ako sveča ne bo gorela, tudi denarja vredna ni. In človek, ki moliti neha, Boga in neba ne pozna“ (Življ. sr. pot str. 160—161).

Ko slišimo Slomška tako govoriti o odličnosti molitve, se nam zdi, kakor da imamo pred sabo kakega cerkvenega očeta ali učenika. Da, Slomšek so bili pravi mož; vsi njihovi spisi dehtijo po nebeški vonjavi. Ali se bomo čudili, če jih verni Slovenci imajo za svetnika!

IV. Potreba molitve.

Če hočemo po smrti doseči rajsko veselje, moramo že tukaj bogaboječe živeti. Bogoljubno pa ne bomo mogli živeti, če nam Bog k temu ne da svoje milosti. Milosti pa Bog nikomer ne bo vsiljeval; treba ga je zanjo prositi. Zato nam je molitev potrebna, in sicer potrebna iz mnogih vzrokov.

1.) *Moliti moramo, ker to zahteva naša pamet.*

Ko bi Bog tudi naravnost ne zapovedal, da je treba moliti, nas že lastna pamet sili k molitvi. Od Boga je vse stvarstvo in tudi človek. Vse kar je pa ustvarjeno, je ustvarjeno v božjo čast. Slavo mora peti Bogu vsaka stvar.

Svetlo posejane zvezde na nebu se sučejo po začrtanem potu in poveljujejo božjo vsemogočnost — molijo po svoje. Cvetlica na polju, ki v ranem jutru odpira svojo glavico blagodejni rosi, slavi božjo lepoto — moli po svoje. Drobna ptičica, ki skače od vejice do vejice in si išče hrane, pri tem pa ubira svoje popevčice, koliker ji dopušča drobno grlo, slavi božjo dobrotljivost in skrbljivost — moli po svoje.

A vse te in druge stvari, žive in nežive, ki so okoli človeka in nad človekom, se tega svojega česčenja ne zavedajo, ker nimajo pameti; zato tudi Boga ne molijo v pravem pomenu besede.

Človeka je pa Bog ustvaril kot pametno bitje. Dal mu je razum, s katerim more svojega Stvarnika spoznavati, dal mu je srce, s katerim ga more ljubiti, dal mu je voljo, s katero mu more služiti. Po teh prednostih, ki jih je Bog dal mej vsemi stvarmi edino le človeku, sodimo po pravici, da je naravna zahteva pameti, da mora človek Bogu služiti ko svojemu Gospodu, da ga mora ljubiti ko svojega najboljšega Očeta, da ga mora moliti ko svojega Stvarnika in Boga.

Toda te svoje odvisnosti in podložnosti napram Bogu človek ne more lepše pokazati ko z molitvijo. Z molitvijo spričujemo, da v Boga verujemo, vanj upamo in ga ljubimo. Dobra molitev vsebuje vse tri božje čednosti. Božje čednosti smo pa dolžni večkrat obujati, torej smo tudi dolžni večkrat moliti, to terja od nas zdrava pamet.

Pamet nam nadalje veli, da se moramo za prejete dobrote zahvaljevati. Ni li naš največji dobrotnik Bog sam? Od koga prejemo več dobrot —

vsaki dan, vsako uro, vsako minuto, kaker od Boga? Torej je naša dolžnost zahvaliti se Bogu za podeljene darove, milosti in dobrote.

Če smo v stiskah in nam bližnji more in hoče pomagati, smo dolžni obrniti se nanj in ga prositi pomoči. Kedo nam pa more in hoče bolj pomagati ko Bog? Boga smo dolžni zahvaljevati, Boga smo dolžni prositi — dolžni smo torej moliti.

Sv. Karol Boromejski, škof v Milanu in kardinal sv. Cerkve, tretjerednik je pisal svojim vernim list sledeče vsebine: „Med vsemi sredstvi zveličanja, ki jih je Jezus priporočal v evangeliju, zavzema prvo mesto molitev; zato je terjal Gospod, naj bo njegova Cerkev predvsem hiša molitve. Končal je pa pismo s temi besedami: „Molitve je vir vseh čednosti, njihova rast in izpopolnjenje. Tako nam torej v vseh naših dvojbah, potrebah in nevarnostih ne preostaja drugega, na kar bi mogli staviti svoje upanje, kaker da svoje oči povzdignemo k Bogu in s prošnjami od njegove usmiljenosti dosežemo zveličanje. Ker ne vemo, kaj naj storimo, je rekel kralj Jozafat, nam le to ostane, da obračamo svoje oči na tebe, o Bog“ (Act. eccl. Med. p. 1005).

Ko bi Bog tudi nobene molitve ne zapovedal, bi vendar morali vedeti, da smo dolžni moliti. Pamet sama nam pravi, če verujemo v Boga, če ljubimo Boga, da ga moramo tudi moliti. Po pričevanju sv. Pavla je ta postava slehrnemu človeku zapisana v njegovo srce, ke bi tudi ne prejel nobenega božjega razodetja.

Veruj v enega samega Boga in njemu samemu služi, se glasi prva božja zapoved. Z ničemer pa Bogu ne služimo lepše kaker z molitvijo. — Iste besede, kaker Bog na Sinajski gori, je božji Sin ponovil nasproti satanu, ko je bil od njega skušan: „Pisano je, Gospoda svojega Boga moli, in njemu samemu služi“ (Mat. 4, 10). —

Katera je glavna zapoved v postavi? „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.“ Ali pa ljubi Boga tisti človek, ki se mu noče približati, ki se ogiba pogovora ž njim, ki ne mara moliti? — Kaj bote rekli o sinu ali hčeri, ki prebiva sè stariši v istem kraju, pa jih nikoli ne obišče, nikoli ne govori ž njimi; ali morete reči, da ljubi svoje stariše? Ravno tako kristjan, ki noče z Bogom občevati v molitvi, Boga ne ljubi.

Da smo dolžni moliti, so vedela ljudstva vseh časov in vseh krajev. Menda ni na svetu tako pokvarjenega človeka, ki ne bi prav nikoli molil, ali ne bi vsaj slutil, da mora moliti. Celu pagani, katerim je bila razodeta resnica neznanana, so bili vendar prepričani o potrebi molitve in so v resnici tudi po svoje molili. „Če gremo križem sveta“, piše paganski zgodovinar Plutarh, „bomo našli mesta brez obzidja, brez znanosti, brez kralja, brez denarja in bogastva; mesta pa, ki ne bi imelo tempeljna in bogov in ne bi nič vedelo o molitvi in daritvah, ni nihče videl, in mislimo, da bi moglo kako mesto prej obstati brez tal, kaker kaka srenja brez vere v božanstva.“

Kedor ne moli, zataji svojo človeško naravo in se enači z nespametno živalijo, ki tudi ne moli svojega Stvarnika. Kolika sramota za vse tiste, ki se celo hivalijo, da več ne molijo!

2.) *Moliti moramo, ker to zapoveduje Bog in Cerkev.*

Poleg notranjega glasu, ki nas sili k molitvi, imamo še zapoved božjo, ki nam nalaga molitev. Tako je Bog govoril Izraelcem: „Nikar se ne bojte tujih bogov, in ne častite jih, in ne darujte jim; ampak Gospoda, svojega Boga, ki vas je izpeljal iz egiptovske dežele v veliki moči in s povzdignjeno ramo, njega se bojte, in njega molite in njemu darujte“ (IV. Kralj. 17, 35—36). Poziv „Boga moliti“ se neštetokrat nahaja v knjigah stare zaveze.

Psalmi, 150 po številu, niso drugo ko molitve, ki so jih Izraelci glasno prepevali pri skupni božji službi. Ob sabotah so se verni judje zbirali v sinagogah, kjer so molili in brali sv. pismo.

Jezus je povdarjal, „da je treba vedno moliti in ne prenehati“ (Luk. 18, 1). Rekel je tudi: „Čujte vsaki čas in molite, da boste za vredne spoznani vsemu temu vbežati, kar se bo godilo, in stati pred Sinom človekovim“ (Luk. 21, 36). Prvak apostolov spodbuja vernike k goreči molitvi: „Bodite čuječi v molitvah“ (I. Pet. 4, 7); apostol narodov pa govori: „Bodite stano vitni v molitvi“ (Rim. 12, 12) in Tesaloničanom piše: „Neprenehoma molite. V vseh rečeh se zahvalite; zakaj to je volja božja v Kristusu Jezusu do vas vseh.“ (I. Tes. 5, 17—18).

Sv. očetje primerjajo molitev lestvici; imenujejo jo ključ do nebeških vrat. Kedor ne moli, njegova lestvica ne sega do neba in njegov ključ ne odpre nebeških vrat, ker nima prave lestvice, ne pravega ključa. — „Mislim, da je vsem znano, da ni nikomer mogoče srečno dokončati tek sedanjega življenja brez molitve, in opuščenje molitve je večjidel prva stopinja v pregreho in pogubljenje. O koliko duš, ki so bile na potu popolnosti, je padlo in zagazilo v brezno hudobije samo zato, ker so premalo upoštevale molitev ali so jo celo opustile“ (Sv. Krizostom). Učeni bogoslovec Lesij ima za versko resnico, da se odraslim brez molitve ni mogoče zveličati. On piše: „Za versko resnico je smatrati, da je odraščeni molitev k zveličanju potrebna, kaker je razvidno iz sv. pisma“ (De iust. II. 37. 9).

Moliti je torej zapoved, ki veže pod grehom kaker druge zapovedi. Moliti mora vsak, ki se pameti zaveda; ko otrok začne spoznavati Boga, je že tudi dolžan moliti.

Kedaj in kolikokrat smo dolžni moliti, da zadostimo zapovedi, se ne da natančno dognati. Ob nedeljah in praznikih smo pod grehom zavezani k molitvi. Kedor bi cel mesec ali celo dva meseca nič ne molil, naj ve, da ima samo zavoljo tega smrtni greh. Zlasti pa povdarjajo bogoslovci tri slučaje, v katerih kristjan smrtno greši, ako ne moli. Take okoliščine utegnejo biti:

- a) Če se kedo nahaja v stanu smrtnega greha; v tem slučaju mora moliti, brez molitve ne bo mogel zapustiti smrtnega greha in se zopet postaviti v stan milosti božje.
- b) Kolikerkrat smo v nevarnosti zgubiti posvečujočo milost božjo; brez molitve namreč ne bomo mogli zmagati hudih skušnjav.

c) Če pridemo v smrtno nevarnost, ker takrat nam je molitev najbolj potrebna.

So pa še druge okoliščine, ki nam molitev nujno nalagajo. Če pride, n. pr. družina, občina, domovina, zlasti pa sv. Cerkev v nevarne težave, bi bolj ali manj grešili, lahko tudi smrtno, zoper krščansko ljubezen, ako bi v takih slučajih nič ne molili.

3. K molitvi nas naganja zgled Kristusov, apostolov in svetnikov.

S posebnim povdarkom omenja sv. pismo Jezusa v molitev zatopljenega; njegovo življenje je bilo vedna molitev. Že 12 letni deček se napoti z Marijo in Jožefom proti daljnemu Jeruzalemu, da v tempelju počasti svojega nebeškega Očeta. Preden nastopi javno službo, gre v puščavo, kjer moli in se posti. Ko učenik v Izraelu porabi vsako priložnost za molitev. Moli, ko pomnoži kruhe, moli ob grobu Lazarjevem, moli v dvorani pri zadnji večerji, moli na Oljiski gori, v molitvi se loči njegova duša od telesa. Od jaslac do groba je bilo Jezusovo življenje nepretrgana molitev. Z molitvijo je prišel na svet, z molitvijo ga je zapustil.

Po besedah sv. Petra nam je Kristus zapustil zgled, da hodimo po njegovih stopinjah. Kristus je „pot, resnica in življenje in nihče ne pride k Očetu, kaker po njem“ (Jan, 14, 6). Njega smo dolžni posnemati v vseh rečeh, tako tudi v molitvi, ker nas ravno molitev najbolj vpodablja našemu božjemu vzoru.

Apostoli so se tesno oprijeli pota, ki ga jim je začrtal Kristus. Molitev je bila njih najljubše opravilo; to svojo gorečnost so prenesli tudi na učence in prve kristjane. — Da bi jim ostalo več časa za molitev, so skrb za ubog izročili drugim zanesljivim rokam, sami so pa učili in z verniki molili. O prvencih krščanstva pravi dejanje apost.: „Bili so pa stanovitni v apostolski nauku in v združevanju, v lomljenju kruha in molitvah“ (2, 42).

Kristjani prvih stoletji so veliko in dobro molili. Za molitev jim nikoli zmanjkovalo časa. V ponočnih urah, ko so neverniki spali, so čuli po zaprtih hišah ter opravljali skupne molitve. Oni se niso bali ne ječe, ne palic, ne pregnanstva, ne smrti — utrjeni so bili zoper vse hudo, ker jih molitev krepčala in utrjevala.

Vseh tu imenovanih zgledov so se tesno oprijemali tudi svetniki poznejših časov. Veliko so molili sami, zelo so priporočali molitev tudi drugim. Sv. Alfonz je kot ljudski misijonar venomer priporočal molitev. Sam o sebi piše: „Kolikokrat pridigujem, vselej ponavljam besede: „O ljudje molite, molite vender!“ Sv. Terezija ne najde dovolj besed, da bi zadostno priporočila molitev; o sebi piše tako: „Hotela bi stopiti na visoko goro, odkoder bi se moglo po vsem svetu slišati; in klicala bi s takim glasom, da bi vsi slišali: O ljudje, molite, molite, molite!“

Svetnikov ni utrudila nobena molitev; dolge noči, ki so jih večkrat prečuli v molitvi, so jim bile še prekratke. V spomin vam pokličemo vsako redovna patrona sv. Ludovika in sv. Elizabeto, katerih vstrajnost pri molitvi

ste že tolikokrat občudovali. Ves čas, v koliker ga nista porabila za svoje stanovske dolžnosti, je bil posvečen molitvi in pobožnostim. Svetnikov brez molitve si sploh misliti ne moremo.

Sv. Alfred, angleški kralj, je imel dan razdeljen v tri dele: prvih osem ur je obrnil za molitev, drugih osem ur za vladarske posle in zadnjih osem za razvedrilo in nočni počitek. Vstajal je zarana, prva pot mu je bila vedno v dvorno kapelo, kjer je na obrazu ležeč goreče molil. Na svojih prsih je noč in dan nosil knjižico, obsegajočo psalme in nekatere pobožne molitvice; ta knjižica mu je bila že izza otroških let najljubša.

Pri vsi pobožnosti ga vender zgodovina šteje med najimenitniše kralje, dala mu je celo prislov „Veliki“ in sv. Cerkev ga je uvrstila med svetnike.

Če nam je Kristus sè svojimi apostoli in svetniki zapustil tako veličastne zglede molitve, glejmo, da tudi nam ne bo molitev samo nekako nadležno breme, ki naj se ga čim preje otresemo!

P. MAVRICIJ O. CAP.

Redovna obleka tretjerednikov.

(Vodilo, I. 3.)

Tretjeredno vodilo ukazuje: „Tisti, ki so sprejeti v red, naj po navadi nosijo škapulir in pas; ako tega ne store, izgube redu podeljene milosti in pravice.“ Iz teh besed razvidimo, da je nositi škapulir in pas ali takozvano redovno obleko za vsakega tretjerednika važna zadeva. Ker mora biti vsak tretjerednik o redovni obleki dobro podučen, zato bomo sedaj o najpotrebnišem v tem razpravljali.

1. Zgodovina redovne obleke.

Sv. Frančišek je za tretjerednike določil posebno obleko: redovni habit t. j. dolgo suknjo prepasano z vrvico. Tretjeredniki so nosili to suknjo vrhu svoje navadne vsakidanje obleke, ženske pa so še imele razen te pregrinjalo čez glavo. Ker pa je redovna obleka mnoge pri delu in hoji ovirala, so jo jeli krajšati in so jo skrajšali najprej do kolen, potem pa še bolj, tako da je nazadnje ostala samo kratka suknjica, ki je visela čez pleča in prsi. Polagoma se je iz te suknjice razvil škapulir, kaker je sedaj v navadi.

Sv. Cerkev dandenes ne dovoljuje več, da bi tretjeredniki nosili vsaki dan celotno prvotno redovno obleko. Le pri procesijah, pogrebih, skupnih pobožnostih jo smejo imeti in še to le tedaj, kedar nastopajo skupno. Današnja celotna redovna obleka je podobna haveloku, ki je prepasan z redovnim pasom. Čeprav pa sedaj Cerkev ne dovoljuje, da bi tretjeredniki rabili celotno redovno obleko ko vsakidanjo nošo, jim vender priporoča, naj bi vanjo oble-

čeni ležali na mrtvaškem odru in šli ž njo v grob. Gotovo bi napravil na vsakega kristijana globok utis, če bi videl tretjerednika ležati na mrtvaškem odru v redovni obleki, v kateri ga je poprej redko ali nikedar videl.

2. Pomen redovne obleke.

Tretjeredna obleka ima imeniten in globok pomen. Neprestano namre kliče tretjerednikom v spomin, da so redovne osebe in da morajo sveto in pobožno živeti. Najlepše izražajo pomen redovne obleke vse tiste molitve, katere moli voditelj pri sprejemu novih udov. V teh molitvah se imenuje škapulir znamenje pokore in izdatno orožje zoper svet, meso in hudobnega duha. V teh molitvah prosi voditelj Jezusa, naj bi on blagoslovil in posvetil redovno obleko, da bi tisti, ki jo pobožno sprejme, njega oblekel in do smrti zvesto hodil po poti božjih zapovedi. S tistim trenutkom, ko začne kedo nositi škapulir in pas sv. Frančiška, si mora prizadevati, da postane nov človek, da se v Kristusu prenovi in Kristusa obleče. Prav lepo izražajo to prenovljenje besede, s katerimi položi voditelj na novega tretjerednika škapulir rekoč: „Obleče naj te Gospod novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen v pravici in svetosti resnice.“ Škapulir opominja torej tretjerednika, da mora spokorno živeti, se pridno ustavljati grešnim skušnjavam in se junaško posvetiti bogoljubnemu življenju.

Redovni pas pa pomeni vezi, s katerimi so Jezusa zvezali vojaki na Oljiski gori, ga peljali pred Pilata in ga potem ob stebru krvavo bičali. Tako bi naj tudi redovni pas tretjerednika tesno privezal h Kristusu, da bi se ne mogel nikedar več ločiti od njega in mu postati nezvest. Redovni pas bi naj tako tesno zvezal tretjerednika, da bi nikedar ne mogel Boga žaliti in greha delati. Posebno pa bi naj redovni pas svaril tretjerednika pred vsako nečistostjo in grešno poželjivostjo, saj reče voditelj takrat, ko poda novemu udu pas, tele pomenljive besede: „Opaše naj te Gospod s pasom čistosti in ugasne naj v tvojem ledji ogenj poželjivosti, da ostane v tebi čednost zdržnosti in čistosti.“

Tretjeredniki naj svojo redovno obleko visoko cenijo in jo z veseljem nosijo.

3. Noša redovne obleke.

Tretjeredniki so vojaki Kristusovi, ki morajo biti zmirom pripravljeni na boj z dušnimi sovražniki. Kaker pa se navadni vojaki nikedar ne slečejo, dokler so v bojni črti, ampak oblečeni spijo, da lahko vsaki čas odbijejo sovražnika, tako morajo tudi tretjeredniki ko Kristusovi vojaki biti zmirom oblečeni v redovno obleko in je ne smejo brez upravičenega ali zadostnega vzroka nikedar za delj časa odložiti. Kedor bi samo iz zločnosti ali zanikrnosti ne nosil škapulirja in pasa, zaradi tega sicer ne preneha biti tretjerednik in tudi ne greši, pa vendar izgubi za ves tisti čas, ko je brez škapulirja in pasa, vse tretjeredne milosti, odpustke in pravice, kaker to izrecno povdarja vodilo rekoč: „Ako ne nosijo (škapulirja in pasa), naj izgube vse

redu podeljene dobrote in pravice.“ Seveda zadene ta kazen samo tiste, ki brez pravičnega vzroka in brez voditeljevega dovoljenja za delj časa odložijo škapulir in pas. Tisti pa, ki iz tehtnega vzroka, n. pr. zavoljo boleznj odložijo redovno obleko, so deležni tretjerednih dobrot in odpustkov. Kedor bi imel takšen poklic in takšno opravilo, da bi ob delavnikih ne mogel nositi škapulirja in pasa, n. pr. ključavničarji, kovači, mlinarji, mlatiči itd., naj prosj voditelja, da ga za delavnike čez dan oprosti od dolžnosti nositi škapulir in pas.

Primerno in pametno je, da nosite škapulir in pas nad spodnjo obleko ter se tako ohranita bolj snažna. Če se pa zamažeta, se lahko večkrat opereta in trakovi na škapulirju se lahko z novimi poljubno nadomestijo. Kedar se škapulir in pas tako obrabita, da nista več za rabo, dobite nova, ki jih pa ni treba dati posebej blagosloviti, ker prehaja blagoslov prvega škapulirja in prvega pasa na vse naslednje.

* * *

Avgust Komte, glasovit francoski modroslovec, je bil dolgo časa popolnoma brezveren. Pozneje pa je zavrgel svoja brezverska načela, se spreobrnil ter postal celo tretjerednik. Natančno je spolnjeval vodilo tretjega reda in v svoji knjigi: „Francišksanski spomini“ (Souvenirs Franciscains) pravi, da je bolj ponosen na svojo tretjeredno obleko, kaker če bi nosil kraljevsko oblačilo. V tej knjigi izraža tudi željo, da bi ga po smrti pokopali v redovni obleki, rekoč: „Dal Bog, da bi to obleko ponesel seboj v grob!“

Kaker Avgust Komte, tako bi morali vsi tretjeredniki spoštovati in visoko ceniti svojo redovno obleko, ker je tretjeredna redovna obleka zares nekaj imenitnega in važnega. Ta obleka je blagoslovljena in sveta, je znak redovnega dostojanstva in poroštvo večnega zveličanja. Blager tistim, ki sè spoštovanjem in z ljubeznijo nosijo redovno obleko sv. Franciška in ga posnemajo v njegovem čednostnem, svetem življenju. Vsak tretjerednik lahko reče s prerokom Izaijem: „Moja duša se veseli v Bogu, ker me je oblekel z oblačili zveličanja in me ogrnil s plaščem pravice.“ (Iz. 51, 10.) Dà, dragi tretjeredniki, škapulir in pas naj vam bosta zares obleka resnične svetosti in poroštvo bodočega zveličanja.

P. ANGEL MLEJNIK.

Novi misijonski papež — nova svetovna misijonska družba.

o je 1. 1922. 22. jan. vmrl papež Benedikt XV., ki se je tako nepričakovano hitro preselil k svojemu božjemu Gospodu in Učeniku, je zadela z njegovò smrtjo težka zguba čredo Kristusovo. Saj je on vodil čolnič sv. cerkve z apostolsko gorečnostjo in veliko modrostjo po razburkanem morju tega sveta. Posebno težka je bila ta zguba za katoliške misijone. Po pravici so dali ranjkemu sv. očetu ime: Misijonski papež. Da so se misijoni ohranili in se zdaj tako

lepo razvijajo, je pripisati le Bogu in veliki modrosti in odločnosti ranjkega sv. očeta. Za vso bodočnost bo ostala njegova prelepa okrožnica o sv. misijonih „Maximum illud“ z dne 30. nov. 1919 temeljno pravilo za misijonsko delo sv. Cerkve. Lahko rečemo, da je papež Benedikt XV. za sv. misijone prežgodaj vmrl — seveda to le po naših človeških mislih. Pa Sv. Duh, ki vodi in vlada Cerkev božjo tako čudovito, je obudil že 6. februarja l. 1923 cerkvi novega poglavarja. Papež Pij XI., ki je za ranjkim papežem sprejel pastirsko palico najvišjega pastirja, si je osvojil misijonski načrt ranjkega. Sè vso odločnostjo je pričel skrbeti za sv. misijone. Komaj je bil mesec dni na krmilu Cerkve Kristusove, se je že zavzel za pregnane misijonarje in je krivico, ki se dela misijonarjem, obsodil ter države, ki še vedno branijo misijonarjem, vrniti se na svoje zapuščene misijonske postaje.

Ne dolgo potem pa je skazal posebno dobrohotnost našim misijonom in naši frančiškanski misijonski družbi. S posebnim apostolskim pismom z dne 25. apr. 1922 je potrdil in pomnožil vse privilegije in odpustke, katere je bil podelil tej družbi papež Pij X. V tem pismu pravi mej drugim: „S presrčno ljubeznijo skrbimo za to, da bi z nebeškimi zakladi milosti krščansko vero razširili in delali za zveličanje duš. Priliko za to nam daje pobožna družba, ki je bila v cerkvi ustanovljena pod imenom „Frančiškanska misijonska družba“, katera je v tem našem svetem mestu posvečena sv. Antonu iz reda Manjših bratov. Ko nas je voditelj te družbe prosil, naj bi mi po svoji dobrohotnosti to družbo z duhovnimi dobrotami obdarovali, smo to radi storili tudi iz lastnega nagiba. Ko smo se posvetovali z Našim ljubim sinom kardinalom velikim penitencijarjem, dovolimo v zaupanju na božje usmiljenje in oblast sv. aposteljnov Petra in Pavla . . .“ Na to so naštetih podeljeni odpustki in milosti, ki jih imate našete v dosedanjih pravilih frančiš. misij. družbe, potem sledi: „Razun tega dovolimo, da se morejo darovati vse sv. maše trikrat v tjednu, katere opravi katerikoli mašnik svetni ali redovni, ki je ud te družbe, za katerokoli dušo, ki se je v ljubezni božji ločila s tega sveta, tako kot bi se darovala ta sv. maša na kakem privilegiranem oltarju. To pismo ima moč za vse čase . . . Dano v Rimu pri sv. Petru pod prstanom ribiča 25. apr. 1922, v prvem letu našega papeštva.“

Gotovo bo ta dokaz očetovske dobrotljivosti našega sv. očeta razveselil vse ude naše družbe. To slovesno potrjenje in razširjenje privilegijev in odpustkov naše misijonske družbe je ob enem opomin in spodbuda sv. očeta, da bi vsi verniki sè vso vnemo sodelovali pri velikem misijonskem delu našega reda. Pred vsem naj pa udje veliko molijo in žrtvujejo za sv. misijone našega reda, ki so podpore najbolj potrebni.

Kaker papež Benedikt XV. in papež Pij XI. je tudi naš sedANJI vrhovni predstojnik frančiškanskega reda P. Bernardin Klumper poln ognja za naše sv. misijone. Lansko leto 19. marca je poslal okrožnico celemu redu. Ta prelepa okrožnica ima tolik pomen za naše misijone, kaker že omenjena okrožnica papeža Benedikta XV. za ves svetovni misijon.

Najprej nas spodbuja vrhovni predstojnik za misijonsko delo s tem, da nam kliče v spomin, kako velika gorečnost je gorela v srcu sv. Frančiška

As., našega očaka za zveličanje duš. To gorečnost so od svojega sv. očeta podedovali vsi njegovi zvesti sinovi, kar dokazuje 700 letno misijonsko delo našega reda. To gorečnost za misijonsko delo moramo v našem redu poživiti in zdaj, ko se je po celem svetu vžgala misijonska misel, ki obeta roditi najlepše sadove, mora biti naš red v prvih vrstah. Da se ta cilj doseže, je treba zbuditi, zbirati in vzgajati misijonske poklice. Ker se sme v sv. misijone poslati le take, ki so se po nagibu Sv. Duha za to delo odločili, hoče vrhovni predstojnik imeti natančen izkaz in pregled vsega, kar obsega veliko misijonsko delo našega reda, ki je po celem svetu razširjen. Glavna njegova skrb ni, da bi imel veliko število misijonarjev, ampak da bi bili vsi, kar jih je, dobri, trdni v čednostih in večji v potrebnih znanostih. Vse to sicer dobivajo v obilni meri mladi redovniki, ali za apostolsko delo je potreben še poseben poduk v čednostih in vednostih. Zato se bo kolegij sv. Antona, kjer je sedež redovnega generalata in središče reda in kjer je že od l. 1905 ustanovljena posebna misijonska šola, še bolj razširil, da bodo mogli v njem se vzgajati vsi prihodnji misijonarji našega reda.

Nadalje določa general nekatere reči za vspešniše vodstvo vsega našega misijonskega dela. Posebne redovne določbe za naše misijonarje se bodo prenovile in dopolnile, misijonski predstojniki dobe večje oblasti; misijonarji se bodo bolj vporabili in razvrstili. Po zmožnosti naj dobi vsaka redovna provincija svoj misijonski delokrog. Ako bi ta ne imela zadosti moči, naj se dve ali njih več zedinijo v ta namen.

Za uspešno misijonsko delo pa ne zadosti sama gorečnost in zmožnost misijonarjev, temuč je zelo potrebna tudi materijalna pomoč. Tudi to hoče P. general za naš red, ki je ubog, primerno vrediti. V ta namen je on našo misijonsko družbo, katera je bila l. 1907 najprej na Nemškem ustanovljena in se hitro tudi drugod razširila, tudi pri nas in na Hrvaškem, razširil na celi red in je provincijam ukazal, da jo vpeljejo. Naš red ima približno 100 redovnih provincij po celem svetu. Tako je postala naša misijonska družba neka svetovna organizacija sè svojim centralnim sedežem v Rimu, kjer je vrhovno predstojništvo in generalni tajnik družbe.

Bog blagoslovi našo misijonsko družbo na svojem potu po celem svetu!

P. ADOLF ČADEŽ.

Zidava cerkve sv. Frančiška v Šiški je misijonsko delo.

Redovni predstojniki so mi naložili težko nalogo, da bi v njih imenu zbiral darove za zidanje nove cerkve sv. Frančiška v Šiški, predmestju Ljubljane.

Da je v Šiški cerkev silno potrebna, je razvidno iz tega, ker ima Šiška le malo podružnico, ki ima prostora komaj za 300 ljudi, število prebivalcev pa raste in se hitro množi. Pred petdesetimi leti je Šiška imela okrog 700 ljudi, pred tridesetimi že 1925, pred dvajsetimi

2808, pred desetimi pa 4903; zdaj jih ima nad 8000; samih šolo obiskujočih otrok je 1073.

Nedeljska služba božja se zdaj vrši v leseni vojaški baraki, ki je bila med vojsko postavljena, pa je zdaj že v tako slabem stanju, da se je bati, da se bo v kratkem sama podrla.

Že pred desetimi leti smo kupili v Šiški prostor za cerkev in pripravljali smo se, da bi začeli sè zidanjem, pa je prišla vojska, ki je preprečila ne samo zidanje, ampak je tudi vse podražila, tako da prebivavci Šiške sami ne morejo pozidati cerkve, še posebno zato ne, ker so po veliki večini železničarji in tovarniški delavci. Če pa ne bodo imeli ne cerkve, ne službe božje in krščanskega nauka, bo velika večina ljudi postala versko brezbrizna ali celo brezverska.

Zidava cerkve v Šiški je brez dvojbe misijonsko delo prve vrste. Če je kje na svetu cerkev potrebna, je gotovo v Šiški silno potrebna.

Pred 700 leti je sv. Frančišek molil pred Kristusom križanim v cerkvi sv. Damijana; kar je zaslišal trikrat zapored besede: „Frančišek, ali ne vidiš, da se moja cerkev podira? Pojdi in popravi jo!“ Frančišek je odgovoril: „Gospod, rad bom to storil.“

Sv. Frančišek je začel nemudoma popravljati cerkev in ljudi miloščine prositi rekoč: Kedor mi da za popravo cerkve en kamen, bo imel eno plačilo v nebesih, kedor mi da dva kamena, bo imel dvojno plačilo, kedor mi da tri kamene, bo imel trojno plačilo v nebesih. In sv. Frančišek je v kratkem času popravil tri cerkve.

Enako prosim tudi jaz za novo cerkev sv. Frančiška. Ne gre za človeško delo, temuč za božjo stvar, ne gre za kako nepotrebno olepšavo, temuč za nujno potrebno, preprosto, pa prostorno hišo božjo, ker drugače bo na tisoče odraslih ljudi in na tisoče otrok krščanskih starišev sredi krščanske dežele, v osrčju Slovenije, v predmestju Ljubljane, zgubilo sv. vero in sv. nebesa. Kedorkoli bo dal za cerkev en kamen, to je toliko, koliker stane ena cerkev vzidan kamen, bo imel eno plačilo v nebesih, kedor bo dal dva kamena, bo imel dvojno, kedor tri, bo imel trojno plačilo v nebesih.

Pred 700 leti je papež Inocencij III. videl v prikazni, da se cerkev božja podira, pa je videl sv. Frančiška, ki je cerkev božjo podprl, da se ni podrla. L. 1926. bo 700 let, ko je umrl sv. Frančišek in v čast tega svetnika bi radi sezidali novo cerkev v Šiški, zlasti še, ker na celi slovenski zemlji ni ne ene cerkve, ki bi bila sezidana v čast sv. Frančiška Asiškega, s ponižno prošnjo, da bi ta svetnik podprl cerkev božjo v naši deželi, zlasti še v predmestju Ljubljane, v Šiški.

Naj ljubi Bog blagoslovi naše prizadevanje!

Tretji red da dušnemu pastirju malo posla.

(Po P. Remigiju Schulte priredil P. Fillp Benicij).

Tupatam se pripeti, da se celo vneti dušni pastirji, ki umejo ceniti tretji red, izgovarjajo: „Toliko imam dela. Nobeno nedeljo popoldne nisem prost. Nimam časa, da bi se pripravljaj za shode tretjega reda.“ — Tem povem to-le: Vsak dušni pastir si mora svoj čas in svoje delo tako urediti, da skrbi tudi za svojo dušo, da moli, premišljuje, bere asketične knjige, da goji svoje duhovno življenje. Če je torej sam tudi tretjerednik in živi po naukih sv. Frančiška, mu ni treba za shod družega, ko da pove le del tega, kar si je v svojih meditacijah, po knjigah in v molitvi nabral za svoje duhovno življenje, da le del tega enkrat na mesec pove svojim tretjerednikom. K temu torej ni treba nobene posebne priprave, nobenega brskanja po knjigah; govori iz lastne izkušnje duhovnega življenja bodo najgloblje vplivali pri drugih. Preprosto naj pove, kar je sam izkusil. In tako mu ne bo treba še posebej časa iskati za pripravo na shod. Tak način duhovnega vodstva mu bo v veselje, bo njega samega dvignil; taka pridiga bo zanj meditacija posebne vrste. Na ta način ne bo sam hodil po potih krščanske popolnosti, ampak skupno s čredo svojih ovčic, lačnih in žejnih svetosti; v korist bo to njemu, v duhovno veselje pa tudi njegovim ovčicam. Tako bo na lahek način vršil dolžnost voditelja tretjega reda.

Res je, da mora dušni pastir dandenes veliko delati. Mladino zbira, Orle ima, Dekliško družbo, Marijino družbo, morebiti še tudi razne strokovne organizacije, gledališke igre, pevske vaje, in Bog ve, kaj še vse. —

Ogromno delo! Toda ne bilo bi prav, če bi si vse drugo naložil, tretji red pa, ki je naša najboljša verska organizacija, tega bi pa ne hotel uvesti, češ dela se bojim. Tretji red bo delo lajšal in sladil ter ju zalival z roso bogatih milosti. Prav organiziran tretji red bo mnogo vnanjega dela prevzel in dušnega pastirja v mnogem razbremenil. Skušnja uči.

P. ALFONZ FURLAN.

Vtisnenje ran sv. Frančiška Serafinskega.

Letos bo sedemsto let vtisnenja ran sv. Frančiška na gori Verni ali Alverni. Zato bo primerno, da v spomin tega izrednega dogodka nekaj povemo o gori Verni, o vtisnjenju svetih ran in o nekaterih ugovorih proti temu.

I. Sveta gora Verna.

Nekateri so mislili, da prihaja ime Verna od Verne ali Laverne, boginje tatov in roparjev. Drugi so bili mnenja, da so to goro norčevaje imenujejo Verno, to je pomladansko, zaradi dolge in hude zime, ki traja tam

gori sedem mesecev. Italijanska beseda verno pomeni letni čas, ki je najbolj mrzel. Stari so pravili tej gori Petra Vernia, to je zimska ali ledena skala; sloveči pesnik, tretjerednik Dante jo imenuje Duro sasso, Trda skala; drugi Alverno, tretji Alvernijo, okoličani pa La Verna. Razni papeži so ji nadeli ime Horeb, serafinsko Kalvarijo, Angeljsko goro,*) Sveto goro, ker je na njej prejel naš oče sv. Frančišek petere Kristusove rane.

Gora Alvernija je del Apenin in je 15 ur oddaljena od Firenc; visoka je 1268 m in leži med rekama Arno in Tiberu. O lepem vremenu vidiš ž nje Jadransko morje. Od mesteca Bibjene se pot vzdiguje med nizkim in redkim hrastovjem; tupatam se sredi gozda prikažejo pašniki in njivice. V znožju gore ste dve hiši; večja je romarska hiša za prenočišče romaric in jo oskrbujejo tretjerednice sv. Frančiška. Do tu se moreš v vozu peljati, dalje je pa pot tako strma, da morajo potrebne reči na oslih ali mulah znositi gori. Kmalu prideš do ptičje kapelice, kraja, kjer je sv. Frančišek počival pod košatim hrastom; ptiči pa so od vseh strani prileteli in se vsedli svetniku na roki, na rame, na glavo in na kolena. V spomin na ta dogodek so na tem kraju postavili to kapelico. Od tod do vrha gore rabiš štiri ure, priti moreš pa samo na južni strani, na drugih treh straneh je nedostopna. Velikanske, navpične skale in pečine po 60 in še več metrov visoke in strašni prepadi so tu; kraj je gori divjeromantičen.

Na vrhu gore je planota, katero obhodiš v eni uri. Na južni strani je samostan na istem kraju, kjer sta postavila prvo iz vej spleteno in z ilovco ometano kočo brata, katera je poslal sv. Frančišek, naj pogledata, je li ta gora pripravna za samotno življenje in za molitev. Zdaj je velik samostan s štirimi hodniki; prostora je za sto redovnikov; prizidana je še obednica, bolnišnica, lekarna, knjižnica in oddelek za romarje, kjer ima vsak romar tri dni zastonj stanovanje in hrano. Pod samostanom se razteguje skalnat greben, na katerega vznožju vidiš razvaline gradu Kjuzi, ki je bil lastnina grofa Rolanda ali Orlanda Katani, ki je podaril to goro sv. Frančišku in njegovim bratom.

Nasproti samostanskim vratom je prvotna cerkva Marije Angeljske, katero je dal po želji sv. Frančiška pozidati imenovani grof Roland, tretjerednik.

Zaradi mnogih romarjev je bila ta cerkva kmalu premajhina; sv. Bonaventura, vrhovni predstojnik celega frančiškanskega reda, jo je podaljšal in dal vltiti in obesiti v zvonik mali zvonec, ki je še ohranjen, pa žal vbit na štirih mestih. Sv. Bonaventura je prosil papeža Aleksandra IV., naj bi dal posvetiti to cerkvo; papež vsliši njegovo prošnjo in sporoči domačemu (areškemu) škofu, naj jo sè šestimi bližnjimi škofi slovesno posveti. Dne 20. avgusta 1261 je sedem škofov prav slovesno posvetilo to podaljšano cerkvo, nato so pa še vso goro Verno blagoslovili.

Tudi podaljšana cerkva je bila kmalu premajhina; začeli so zidati poleg te novo, lepo, 40 metrov dolgo in 10 metov široko cerkev, katero so končali še le leta 1497. Med obema je zvonik, ki služi obema cerkvama.

*) L' Aureola Serafica, 17. sept. P. Quint, Müller: Geschichte des hl. Franziskus und der Franziskaner I. B. XIV. Kap.

Ako stopiš iz te cerkve, prideš pod lopo na stebrih; na levi strani je majhin trg s kapelo sv. Paškala Bajlona, na desni pa kapela žalostne Matere božje. Pri tej kapeli se začne pokrit hodnik ali mostovž, ki pelje do cerkvice ran sv. Frančiška, da morejo tudi v dežju in snegu bosí frančiškani vsaki dan v procesiji obiskati imenovano cerkvico. Ta mostovž je dolg kakih sto korakov; na levi strani so okna, na desni pa podobe in sveti križev pot. V sredi mostovža, na desni strani je kapela sv. Antona puščavnika; malo naprej so vrata, skozi katera hodijo k postelji sv. Frančiška, to je nizka, zgoraj skorej ravna skala v temni votlini. Tukaj je sv. Frančišek rad molil in utrujen od molitve, premišljevanja in jokanja je legel na to skalo, da je nekoliko počival.

Naprej gredé po mostovžu prideš do kapelice sv. Sebastijana, ki stoji na levi strani in je zidana na skali, s katere je hotel satan pehniti sv. Frančiška v 60 metrov globok prepad. Dalje je kapelica sv. Antona Padovanskega; na tem kraju je imel imenovani svetnik svojo celico ali kočó, kjer je bival in pisal svoje pridige. S to kapelico je zvezana kapelica sv. Frančiška, in služi za zakristijo cerkvice peterih ran sv. Frančiška; v nji je altarček z leseno podobo sv. Frančiška. Iz te kapelice stopiš v cerkvico peterih ran, to je najsvetejši kraj na gori Verni, kraj, kjer je prejel sv. Frančišek rane. Ta cerkvica je dolga 10 metrov, široka je nekaj čez 4 metre, visoka pa dobrih 6 metrov; stoji na robu globokega prepada; zdi se, kaker bi izrastla iz skale. Ima samo en altar z lepo podobo križanega Jezusa, katerega obdajajo žalostna Matí božja, sv. Frančišek, sv. Janez evangelist in sv. Hijeronim; to so iz izbočene gline žgane podobe (relief) ter so tako bele, kaker bi bile iz slonove kosti. Napravil jih je sloveči kipar Luka della Robba. Pred tem altarjem gori vedno pet svetilk. V sredi cerkvice je mramornata z bronasto mrežo pokrita plošča, kjer je klečal sv. Frančišek, ko se mu je prikazal Jezus v podobi na križ pribitega serafina in mu je vtisnil svojih pet ran. Kako ginljivo je, ko vsak dan pri procesiji tu zapojeta dva klerika in z roko pokazeta na to ploščó: „Zaznamoval si Gospod tukaj služabnika svojega Frančiška“, in kor odgovori: „Sè znamenji našega odrešenja.“ Dne 17. septembra, na praznik utisnenja ran sv. Frančiška, je v tej cerkvici popolni odpustek. Tu se opravi vsaki dan vsaj ena sv. maša, nikedar pa ne v črnem mašnem plašču.

Zraven altarja so v skalo vsekane stopnjice, ki peljejo v kapelico, nekedar celico brata Leona, tajnika in spovednika sv. Frančiška. Tu je še kapelica svetega Bonaventure, kjer je bival, ko je bil na tej gori.

Na gori je dalje kapelica sv. Marije Magdalene, kjer je imel sv. Frančišek svojo prvo celico ali kočó in kjer se mu je Jezus večkrat prikazal in se z njim pogovarjal. V nji je še tisti kamen, na katerem je sedel Jezus; poprej ga je rabil sv. Frančišek za mizo, pozneje ga je pa zelo čistil; zdaj je na altarni mizi in se na njem mašuje. Nad to kapelico so pozneje sezidali še drugo, ki je posvečena sv. Petru Alkantarskemu. Od tod greš po stopnjicah dol na planjavo, obdano na na vseh straneh od divjih, razpokanih in raztrganih skal in pečin. Med njimi ste posebno dve čudno postavljeni; ena je kakor stena, druga pa čez njo visi enako strehi in meri v dolgosti 13 metrov

in v debelosti 4 metre. Le na enem kraju se za kakih 5 metrov drži hriba, ves drugi del pa visi v zraku, tako, da človeka groza preletava, ker je videti, kakor bi se morala vsaki čas odtrgati. Človeku se zdi nerazumljivo, kako da jo lastna teža ne odlomi.

Na najvišjem kraju je zidana kapelica na robu visokih pečin, obdanem z železno ograjo. Od tukaj krasen razgled.

Na levo v 10 minutah si pri kapelici brata Volka, ki je iz roparja postal učenc sv. Frančiška.

Nekoliko nižje od te kapelice je stala koč blaženega Janeza Alvernijskega, zdaj kapelica.

Od samostana 20 minut je romarska hiša za ženske, katero oskrbujejo tretjerednice.

Pod goro so samostanski travniki; po njih se pasejo ovce in jagneta, katere darujejo samostanu pastirji, ki gonijo mimo svoje črede. Iz podnožja izvira devet čistih in mrzlih studencev; med njimi slovi najbolj studenc sv. Frančiška.

Akoravno je gora tako skalovita, je vendar obraščena z orjaškimi smrekami, bukvami in hrastjem, ki dajejo poletu romarjem prijetno senco.

Gora Verna je divje romantična, raz nje je krasen razgled, za nas verne katoličane, posebno za ude prvega in tretjega reda je sveta gora, ker je na nji prejel naš sv. oče Frančišek pet Jezusovih ran.

Dr. P. ANGELIK TOMINEC.

Bodi svetloba.

18. ugovor: Čemu hodimo k sv. obhajilu, saj se pri pozvanjanju moli: »Gospod, nisem vreden, da greš« i. t. d., torej je boljše, da človek k sv. obhajilu ne gre, ker ga ni vreden.

isti, ki tako ugovarja, ne ve, iz kakšnega nagiba je sv. Cerkev besede svetopisemskega stotnika sprejela v obred sv. obhajila, ne ve, kaj te besede pomenijo in kaj je hotel stotnik, ki jih je prvi spregovoril, ž njimi povedati. Oglejmo si najprej besede sv. pisma same. „Kedar je pa v Kafarnaum šel, je stopil k njemu stotnik, kateri ga je prosil in je rekel: Gospod! moj hlapec leži doma mrtvouden in ga hudo vije. In Jezus mu je rekel: Prišel bom in ga ozdravil. In stotnik odgovori in reče: Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho. temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo, in imam vojake pod seboj, in rečem temu idi in gre, in onemu pridi, in pride, in svojemu služabniku stori, in stori.

Ko je pa Jezus to slišal, se je začudil, in jim je rekel, kateri so za njim šli: Resnično vam povem, toliko vere nisem v Izraelu našel! Povem vam pa, da jih bo veliko od vzhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje sè zobmi.

In Jezus je rekel stotniku: Pojdi in kaker si véroval, tako se ti zgodi! In hlapec je bil ozdravljen tisto uro. (Mat. 8, 5—13).

Kaj izražajo besede stotnikove: Gospod, nisem vreden itd., če jih pogledamo v zvezi s celim svetopisemskim dogodkom? One izražajo predvsem veliko ponižnost, ker se stotnik ni smatral vrednega, da bi Jezus stopil v njegovo hišo, izražajo pa tudi živo vero združeno z globokim zaupanjem. Stotnik je bil trdno prepričan, da Gospod lahko tudi od daleč sè samo voljo ozdravi bolnega hlapca; imel je pa tudi trdno zaupanje, da bo Gospod gotovo vrnil zdravje bolnemu hlapcu. In če bi bil Gospod kljub temu prišel v njegovo hišo, bi ga bil gotovo radostno sprejel, kaker je to storil cestninar Cahej (Luk. 9, 6). Ta živa vera Jezusu tako dopade, da jo javno pred vsemi pohvali. Sv. Cerkev polaga stotnikove besede svojim otrokom na ustnice pred sv. ohajilom, da bi s tem na eni strani izjavili svojo nevednost vsled tako visokega obiska, na drugi strani pa, da bi pokazali svoje zaupanje v božjo moč Jezusovo, ki jih more sè samo besedo ozdraviti te nevednosti, ali napraviti jih vredne.

Če sè živo vero preišljujemo visokost in svetost Gospoda v presv. Rešnjem Telesu, ki hoče priti v naše srce, nas mora to nehote globoko geniti in napolniti s ponižnostjo, ko vidimo svoje srce tako prazno in pusto, tako ubogo in mrzlo. Polni svetega strahu bi najraje zaklicali: „Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek“ (Luk. 5, 8). Toda pogled na ljubezen in dobroto Zveličerjavo, ki na oltarju skriva svoje božanstvo, da bi nas k sebi privabil, nas osrčuje in napolni z novim zaupanjem. Spoznavajoči svojo nevednost prosimo zaupljivo, naj Gospod „le z besedo“ svoje vsemogočnosti bolno dušo ozdravi t. j. napravi vredno za svoj vstop v ubogo človeško srce — za sv. obhajilo. Te misli, to ponižnost, to živo vero združeno sè zaupanjem hoče sv. Cerkev obuditi v svojih vernikih, zato jih vabi, naj trikrat ponavljajo z duhovnikom vred besede svetopisemskega stotnika: Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša. Ni-li to najlepša priprava za vreden prejem sv. obhajila? Zato, dragi moj, ki se bojiš sv. obhajila, pristopaj k mizi Gospodovi s temi mislimi v srcu in tudi boš deležen pohvale Gospodove in pa njegovega plačila — ozdravljenja svoje duše.

P. ADOLF ČADEŽ.

Spomini iz misijonskega življenja.

Vsakdo si lahko misli, da je misijonsko življenje drugačno med neverniki na deželi in drugačno med neverniki v velikih mestih. Ker sem bil katoliški misijonar in slučajno le v velikih svetoynih mestih, v Carigradu, v Kajiri in v Aleksandriji in ker se mi je tam marsikaj zajemljivega prigodilo in ker sem primoran zbirati doneske za novo cerkev v Šiški, ki je del Ljubljane, ki je postalo veliko mesto, sem se odločil, da o svojem misijonskem življenju kratko in priprosto poročam in sicer prav ravno tako, kakor so se stvari vršile. Slednjič sem bil zašel še v angleško vojno ujetništvo in sem celo vojsko in še eno leto po vojski preživel na otoku Malti, in tudi o tem bi rad k sklepu kaj povedal. Obžalujem pa to, da je moje zapiske vojska vzela in se morem opirati samo na svoj spomin.

Povedati pa moram že naprej, da za duhovno življenje ne bom mogel veliko spodbudnega povedati, ker življenje po velikih mestih je še manj sveto, kakor pa po deželi, pač pa je zelo zajemljivo posebno še ravno v prej omenjenih mestih, kjer sem misijonaril. Pred vojsko je na jesen, zlasti še na zimo, na tisoče in tisoče bogatinov z Angleškega, iz Nemčije, s Francoskega, iz Avstrije, zlasti pa še iz Amerike drlo v Carigrad, Aleksandrijo in Kajiro iskat vživanja in razvedrila. Prav vsakega pa, ki je bil enkrat v teh krajih, naj si bo že bogatin ali pa navadna služkinja, nevidna moč celo življenje nazaj vleče; tudi meni se godi enako.

Kako sem prišel v Carigrad.

Bilo je l. 1904. Stara avstrijska vlada je iskala primerne patra za avstrijsko bolnico v Carigradu in takratni provincijal, p. Placid, so poslali mene. Zadnje dni novembra istega leta sem jo odrinil proti Trstu, od tam z brzoparnikom po morju v glavno turško mesto. Naš parnik je odrinil iz Trsta neki torek opoldne, obstali smo za par ur v Brundiziju na Laškem, na Korfu, v Patrasu in v Pireju na Grškem, mimogrede sem šel pogledat Atene in čez šest dni v pondeljek zjutraj sem imel pred seboj veličanstveni Carigrad.

Carigrad se je nekedaj imenoval Bizancij. Ko ga je Konštantin Veliki izvolil za glavno mesto vzhodnorimskega ali grškega cesarstva, ga je imenoval po sebi Konštantinopolj, kakor ga še zdaj večinoma imenujejo. O njem trdijo, da je starejše mesto, kakor Rim. Turki ga imenujejo Štambul, kar pomeni „mesto.“

Carigrad je bil približno 1200 let glavno mesto vzhodnorimskega cesarstva in je zdaj skoro že 500 let glavno mesto turške države. Po naravnih legi je, kakor splošno trdijo, eno najlepših ali pa sploh najlepše mesto na svetu in zaradi trgovine in vojaškega pomena ključ Male Azije in Črnega morja. Na nobenem kraju na svetu še ni bilo toliko bitek in toliko preliti

vanja krvi, kaker okrog Carigrada. Tudi v zadnji svetovni vojski so se mesece in mesece v bližini Carigrada bili kruti boji na suhem in na morju.

Če pride kedo v Rim, je njegova največja želja, da bi videl Sv. Očeta papeža; kedor pa pride v Carigrad, želi videti sultana, turškega vladarja; le malokateremu se to posreči; meni se je in ker je stvar zajemljiva, vam jo hočem popisati.

Kaj pa je turški sultan?

Turški sultan je najvišji poglavar turške države in mohamedanske vere. Turško cesarstvo je bilo več stoletji eno najmogočnejših cesarstev na svetu in je še dandenes veliko in močno. Turški sultani so kot mogočni cesarji zidali prekrasne palače in velikanske vojašnice, ki še vedno pričajo o nekdani moči in slavi turških vladarjev.

Turški sultan pa je tudi vrhovni poglavar vseh mohamedancev, kaker je pri nas papež vrhovni glavar katoličanov. Ko najvišji verski glavar se imenuje kalif in ima pod sabo 223 milijonov vernikov Mohamedove vere. Turški sultani so ko kalifi sezidali v Carigradu velikanske, prekrasne mošeje t. j. mohamedanske cerkve, od katerih imajo nekatere po štiri ali celo šest tankih, visokih stolpov, ki jim pravijo minareti. Sploh je navada ali celo zapoved, da mora vsak sultan sezidati novo mošejo. Ker pa marisikateri sultan poprej umrje, predno je mošejo dokončal, zato je na več krajih videti započete mošeje, ki pa ne bodo nikedar dovršene.

Od vseh strani, kjer je razširjena mahomedanska vera, prihajajo romarji v Carigrad in največja želja vsakega pravega mahomedana je, da bi vsaj enkrat v življenju videti mogel kalifa.

Leta 1904., ko sem bil prišel v Carigrad, je bil na turškem vladarskem prestolu sultan Abdul Hamid II., o katerem so splošno govorili, da je bil krvoločnež prve vrste, kakeršnih zgodovina le malo pozna. Dva sta se morala umekniti, njegov stric in njegov starejši brat, da je on prišel na prestol.

Kjerkoli imajo kralje ali cesarje, ima pravico do prestola najstarejši sin (lex primogeniturae), na mahomedanskih dvorih pa, tedaj tudi na turškem, ima pravico do prestola najstarejši ud družine, (lex senioratus.)

Da je Abdul Hamid prišel na prestol, je bil vzrok ta, tako so svoj čas pisali, da je bil njegov stric Abdul Azis l. 1876. umorjen in da je njegov starejši brat Mura znorel.

Kako je Abdul Hamid v resnici prišel na prestol, je v našem samostanu v Carigradu pripovedoval naš samostanski zdravnik, po rodu Italijan; bil je član komisije, ki je imela nalogo dognati, da se je Abdul Azis, poprejšnji sultan, sam umoril in da je Murad znorel. — Zdravnik je povedal sledeče:

Nekega jutra so poklicali nas več evropskih zdravnikov v cesarsko palačo Dolmábakče, ki leži tik ob morju in je iz samega belega marmorja. Prišli smo v veliko, prekrasno dvorano, ki ima na vseh štirih straneh prostorne galerije (kore), v dvorani sami pa ni bilo ne mize, ne stola, sploh nobenega pohištva. Pred nami, skorej sredi dvorane, je v krvi na tleh ležal

poprejšnji sultan Abdul Azis, rokave je imel na obeh rokah visoko zavihane in na obeh rokah kite in žile do kosti prerezane. Vse stene so bile na dva do tri metre visoko s krvjo poškropljene, kar je kazalo na to, da je umorjeni roke stegoval proti galerijam proseč, naj bi mu jih zavezali. Zraven mrliča je ležal velik, krvav, brušen meč. Eden izmed nas zdravnikov je opomnil: Gospodje, če se je ranjki na eni roki tako globoko kite in žile prerezal, je bila ta roka mrtva in ni imela več moči, da bi držala nož in si še drugo roko prerezala. Uradnik pa, ki je zraven nas stal, je zdravnika v besedi vstavil, z roko pokazal na mizo, ki je stala v izbi zraven dvorane in je rekel: Tu je zapisnik (protokol) in tu nagrada (honorar) za vsakega zdravnika. Kedor podpiše, naj vzame svojo nagrado in naj gre; kedor pa ne podpiše, naj tudi gre pa brez nagrade. Vsi smo se priklonili, lepo podpisali, ne da bi bili zapisnik prebrali, vsakateri je vzel svoj zavitek s cekini in odšel. Ker smo bili tako dobro dognali, da si je Abdul Azis sam žile prerezal, so nas čez dva dni zopet poklicali v ravno isto palačo, da bi potrdili ko člani uradne komisije, da je Murad, sultanov starejši brat, znorel. Videli smo Murada, pa le od daleč, na drugem koncu dvorane, šel je parkrat hitro sem in tja, z rokami je mahal po zraku menda vesel, da mu je kri tekla še po žilah in ne po tleh. Nam od komisije ni prišlo nobenemu na misel, da bi bil kaj vprašal, samo gledali smo, kje je zapisnik, da smo hitro podpisali, nagrado spravili in nemudoma odšli in smo bili veseli, da nismo prišli bližje v dotiko z novim sultanom, ki tako dobro vlada.

Murad je bil kasneje celo življenje v palači Dolmábakče zaprt in je umrl l. 1906. Kakšne smrti je umrl, ali naravne ali prisiljene, za to javnost ni zvedela.

Kakšen je bil Abdul Hamid?

O njem pripoveduje neki švedski profesor, ki je učil na dvoru turške princesinje francoskega jezika, sledeče: Ko sem podučeval gosto zagrnjene princezinje — vse mahomedanske žene in dekleta morajo biti namreč zagrnjene s pajčolanom — je navadno prihajal k poduku tudi Abdul Hamid, ki je bil takrat star kakih petnajst let. Bil je bledega obličja, bolj šibkega telesa, imel pa je velike in črne oči. Mirno in tiho je poslušal poduk ure in ure, nikedar pa ni ust odprl in nikedar ni nič vprašal. Koliko je razumel francoščine, nisem mogel zvedeti. Tudi tega nisem zvedel, ali je imel posebej kakega učitelja za francoščino ali ne. Videlo pa se je vsaki dan, da je bil ljubljenec cele družine in že takrat nekak gospodar v hiši. Vsi so gledali nanj.

Avstrijski poslanec baron Kaliče (Calice), ki je bil šestindvajset let zastopnik avstrijskega cesarja na turškem dvoru, mi je pravil, da se sme s sultanom govoriti samo po tolmaču in sicer v francoskem jeziku. Rekel je, da je sultan francosko prav dobro razumel. Pač pa se vidi iz tega velika previdnost Abdul Hamida. Ko je tuji poslanec poročal in ko je sultanov tolmač zadevo prevajal, mej tem časom je sultan imel priliko, da je resno premislil, kaj bo odgovoril.

Kakšen je bil Abdul Hamid kot cesar?

Za evropske vlade je bil zvit lisjak, za turke pa krvoločni tiger in le tako se je mogel držati na prestolu celih 32 let. Za njega življenje drugih ljudi ni imelo nobene vrednosti. Kedor v najmanjših stvareh ni slušal, ali če se mu je samo zdelo, da bi mu bil kedo nevaren, ga je dal brez usmiljenja umoriti.

K nam v samostan je prihajal dvorni operni pevec, prvi tenorist, porodu Španec, dober kristjan, ki je večkrat tudi na našem koru v cerkvi pel; znan je bil po imenu „don Huarte“. Ta je pravil, da včasih v palači vsa dvorna straža zgine in nihče ne ve kam in tudi nihče si ne upa po nji vprašati, ker se vsak boji za lastno življenje. Menda jo sultan pošlje na drugi svet.

Ko sem bil v Carigradu, so skušali dvigniti parnik, ki se je bil prav blizu obrežja potopil, pa potapljači niso hoteli delati, ker jih je bilo groza tolikih mrličev, ki so pod vodo na glavah stali, ker so imeli na vratu obešene velike kamne. Nihče pa ni hotel poizvedovati, kako so ti ljudje pod vodo prišli, ker je bilo v bližini dvorne palače. S tako krvoločnostjo je Abdul Hamid vladal Turke.

Za evropske velevlasti pa je bil lisjak, da mu nikedar niso mogli do živenga. Delal je na vse strani lepe obljube, njih izpolnjenje odlagal in na zadnje storil, kar je njemu prav kazalo.

Leta 1908. so se mladoturki vprii, Abdul Hamida s prestola vrgli in ga zaprli in tedaj je prišlo marsikaj nelepega na dan iz njegovega domačega življenja.

Da ga njegovi lastni ljudje niso mogli zastrupiti, je imel za kuharice katoliške usmiljene sestre, ki so preoblečene hodile na dvor.

Bil je izvrsten strelec z revolverjem. Pogostokrat si je dal na steno pripeti celo igro kart in na mizo pripraviti več revolverjev. Na to je povabil svoje domače v izbo in je v pričo njih prestrelil vse karte za vrstjo in sicer tako, da niti ene ni zgrešil. — To je pač naredilo vtis na njegove podložne!

V mestu je bila vsaka električna naprava strogo prepovedana, njegova palača pa je bila vso noč prekrasno razsvetljena in v vsaki njegovi spalni sobi, katerih je imel celo vrsto, je bil njegov kip iz voska v naravni velikosti. V eni sobi je pri mizi sedel in pisal, v drugi je pri oknu stal, v tretji je v postelji spal; v celi palači pa nihče ni vedel, v kateri sobi sultan dela ali spi.

Tak je bil toraj turški sultan Abdul Hamid II, cesar turški in vrhovni poglavar vseh mahomedanov.

Kedaj je mogoče videti turškega sultana?

Dve ste priložnosti, da je mogoče videti sultana. Enkrat na leto gre slovesno počastit ostanke, ali relikvije preroka Mahomeda, ki so shranjene v zakladnici Sv. Zofije, sedaj najstarejše in najimenitniše turške molitvenice, nekedar pa je bila najimenitniša krščanska cerkev na vzhodu, dokler niso

turki zasedli Carigrada. Na določen dan v letu gre sultan v sijajnem spremstvu iz svoje palače v Štambul, t. j. v stari del mesta Carigrada, kjer stoji mošeja Sv. Zofije ali kaker pravijo Turki in Grki Aja Sofija.

Abdul Hamid si je sezidal svojo palačo Ildiz Kiosk daleč zunaj mesta, tam kjer se začenja morska ožina med Evropo in Azijo, imenovana Bospot, kakih osem kilometrov od središča mesta.

Od palače Ildiz Kiosk je mogoče priti v Sv. Zofijo ali po suhem skozi evropejske dele Carigrada t. j. skozi Pero in Galato, ali pa po morju. Kako leto gre res v sijajnem sprevedu po suhem, navadno pa gre v ladjici obdan od mnogih lepo ozaljšanih čolnov po morju počastit ostanke Mahomedove t. j. njegov meč, njegov plašč in njegovo brado. Pri tej priliki je mogoče videti sultana, toda le od daleč in komaj za par trenutkov.

Druga prilika pa je, da se more videti sultana, v petek, ko gre opraviti svojo molitev v bližnjo mošejo, ki je prizidana k palači Ildiz Kiosk. Kar je za nas kristjane nedelja, kar je za jude sabota, to je za mahomedane petek, namreč zapovedan praznik in dan molitve. Leta 1905. je bil Abdul Hamid že 29 let sultan, pa avstrijski poslanik baron Kaliče, ki je bil takrat tudi že 25 let avstrijski poslanik na turškem dvoru, je pravil, da Abdul Hamid v vseh 29 letih svojega vladanja niti enkrat ni opustil, da ne bi bil šel v petek v slovesnem sprevedu v mošejo molit; zadrževala ga od te pobožnosti ni ne bolezen, ne slabo vreme, ne vojske, ne domače homatije. V tem bi turški sultan mogel biti zgled marsikateremu kristijanu v gorečnosti za svojo vero. Pri tej priložnosti je tudi mogoče videti turškega sultana in sicer prav od blizu; imeti pa je treba posebno dovoljenje od turškega dvora.

Ta slavnost ali ta pohod na molitev imenujejo „selamlik“. Selamlik je pokvarjena arabska beseda „selam alei kum“ kar pomeni „mir z vami.“ K tej slavnosti so vedno povabljeni vsi zastopniki tujih držav. V času Abdul Hamida je bilo prišlo v navado, da so vsaki petek prišli k tej ceremoniji prav vsi zastopniki brez izjeme in če bi bil kedaj kateri zastopnik manjkal, se je to takoj razlagalo, da odnošaji dotične države do Turčije niso več dobri.

Jaz sem prišel v Carigrad kot spovednik za avstrijsko bolnicō in kot kaplan avstrijskega poslanika in sem kot tak imel ob nedeljah sv. mašo v zasebni kapeli barona Kaliče. Ker sem imel toraj večkrat priliko govoriti s poslanikom, ki je bil prav prijazen gospod, po rodu Goričan, in ker sem vedel, da včasih koga sē sabo vzame k selamliku, sem ga prosil, naj bi me o priložnosti sē seboj vzel, ker bi rad videl sultana in to svečanost. Že čez par dni sem dobil obvestilo, da smem priti k selamliku takoj naslednji petek, ker je poslanik že dobil dovoljenje, da me sme sē sabo pripeljati. Poslanik mora namreč vsakikrat posebej že nekaj dni poprej prositi pri dvoru za dovoljenje, da sme koga vzeti za spremstvo. Ob enem mi je sporočil, naj bom naslednji petek ob pol enajstih v njegovi palači in da ne smem nobene stvari sē sabo imeti, ne dežnika, ne palice, ne daljnogleda, ne kake druge stvari. Napovedani dan sem bil točno ob uri na poslaništvu, kjer je že čakalo kakih pet drugih gospodov iz Avstrije in Ogrske, ki so si bili sprosil dovoljenje za selamlik, kaker jaz. Ob enajstih se je nas odpeljalo pet vozov.

V prvem je bil poslanik baron Kaliče in eden izmed njegovih uradnikov, v drugih smo bili mi povabljeni gosti. Vsak voz je spremljal kavas t. j. oborožen uradni sluga, ki je imel kot znamenje svoje oblasti veliko zakrivljeno sabljo in polno revolverjev in nožev za pasom. Do cesarske palače smo se vozili dobre pol ure. Abdul Hamid je imel svojo palačo na malem hribu ob morju, od koder je prekrasen razgled na Bospor, na Malo Azijo, na Marmorsko morje in na velik del Carigrada. Palači je dal ime Ildiz Kiosk. Ime Ildiz ima po najljubši ženi sultanovi, Kiosk pa pomeni malo vilo ali poletno hišo, ki pa je v našem slučaju celo mesto, ker v Ildiz Kiosku je živelo okrog 4.000 ljudi.

Kolikor bolj smo se bližali sultanovi palači, toliko več voz nas je bilo, ker so prihajali poslaniki in njih gosti od vseh poslaništev; nazadnje nas je bilo lepa vrsta voz, več kot dvajset. Cesta v hrib, na katerem leži Ildiz Kiosk, se vije med krasnimi nasadi skozi dolg drevored; vsako drevo je obito z pobarvanimi deskami. Kolikor višje smo se dvigali v hrib, toliko lepši pogled se nam je odpiral na mesto in na morje.

Na vrhu hriba je ravnica. Od cele palače se ne vidi drugega kot visoko, lepo okrašeno obzidje in vhod v palačo, ki ima tri velika vrata. Nad srednjimi vrati je grb turške države, pozlačen turški orel. Na desni strani vrat stoji mošeja iz rezanega belega marmorja, na levi pa so tri prostorne terase t. j. trije vzvišeni z lepimi ograjami obdani prostori. Terasa, ki je najvišja in vratom najbližja je pokrita in ima na obeh straneh steklene stene. Pred palačo je lep trg, sredi trga so umetni nasadi. Trg visi nekoliko proti jugu.

Ko smo prišli do palače, so vozovi obstali na četrti proti jugu odprti strani, mi pa smo se morali po vrsti predstaviti neki komisiji, ki nas je že čakala. Vsakega posebej je uradnik dotičnega poslaništva po imenu predstavil. Vsakokrat so pogledali v zapisnik in se prepričali, če se predstavljena oseba vjema sè zapisnikom. Poslaniki so šli na prvo pokrito teraso, nas pa so peljali na drugo, ki leži nekoliko nižje, tretja je bila to pot prazna.

Na tej drugi terasi, ki je vzvišena kaka dva metra nad cesto, nas je bilo nekaj nad trideset oseb. Največ je bilo častnikov z dveh vojnih šolskih ladij, ki ste bili na obisku v Carigradu; ena je bila nemška, druga pa švedska. Druge osebe so bili civilisti, med njimi štiri gospe ali gospodične, katere je bil sè sabo pripeljal poslanik Zedinjenih držav Sev. Amerike.

Na terasi je bilo nekaj ličnih klopi, drugače pa vse prazno. Služabniki iz palače so nam ponudili cigaret. Nato je imel mlad častnik kratek nagovor v francoskem in nemškem jeziku. Častnik je bil, kakor mi je kasneje sam povedal, ko sva se v mestu slučajno sešla, inštruktor (učitelj) v turški armadi, po rodu Nemeec. Povedal nam je sledeče: Po dvornih predpisih se mora vsakdo prav mirno zadržati, razgovarjati se sme le pol glasno. Tik ob ograji je prepovedano stati. Sprevodov, ki bodo mimo prišli, ne sme nihče pozdravljati. Ko se bo cesar mimo peljal, je strogo prepovedano glasno ga pozdravljati ali roke dvigati ali z robcem mahati. Če bi se kedo teh predpisov ne držal, ga bomo nemudoma proč peljali in bo imel zelo neprijetno

nasledke. Vsakedo naj torej stoji popolnoma mirno na svojem mestu. — Kako resni so bili ti opomini, je razvidno iz tega, da je omenjeni častnik kmalu na to med nas nekaj mož dvorne straže postavil in tik pred prihodom sultanovim te prepise še enkrat ponovil.

Med tem, ko so nam sluge ponujali cigarete in je oficir imel omenjeni nagovor, so prišli iz palače služabniki s samokolnicami in so vso cesto od palače do mošeje z belim peskom posuli, če tudi tega prav nič ni bilo treba.

Na to je začelo prihajati vojaštvo, regiment za regimentom, vsaketeri se svojo godbo in zastavo. Zraven mene je stal zgovoren Dunajčan, ki ni mogel molčati. Nekaj nad dvajset tisoč jih bo, je rekel. In res, ves prostoren hrib in cela dolinica mej hribom in mestom je bila polna erdečih fezov t. j. turških pokrival, da se je videlo, kaker da bi bile daleč na okoli same njive cveteče erdeče detelje. Za temi je prišlo več kompanij dvorne straže. Oblečeni so bili v zeleno obleko, kratke hlačice in nogavice do kolen in puške čez rame. Zgovorni Dunajčan je takoj zopet opomnil: O te bi pa tudi na Dunaju gledali. Glejte, kako krasno uniformo imajo in kako lepo stopajo! Dvorna straža je naredila špalir ob cesti, po kateri je imel sultan priti. Na to so prišli strežaji in so vojakom ponujali neke pijače; kaj je bilo, ali voda ali limonada, nismo mogli videti; vino ni bilo, ker mahomedanska vera vsako opojno pijačo strogo prepoveduje.

Vojaki so se postavili v vrste in nastala je za nekaj časa popolna tihota, tako da nam je bila vsem neprijetna. Videli smo pred seboj na tisoče ljudi, pa bilo je mirno in tiho, kaker da bi bilo vse mrtvo; bila je tišina kaker pred nevihto.

Na enkrat se odpro ena izmed dveh stranskih vrat, ki peljejo v palačo. Skozi vrata se prikaže mali sprevod. Naprej stopajo štirje vojaki s puškami in bajoneti čez rame, za njimi štirje pari pažev t. j. mladeničev od dvanajst do petnajst let. Oblečeni so v svetle svilene obleke, imajo bele čevlje in bele nogavice do kolen. Za paži stopajo štirje debeli črni zamorci, oblečeni v črno svileno obleko. Paži so za postrežbo na dvoru, zamorci pa so za službo v ženskem oddelku palače; obojni pa so sužnji, to je na trgu kupljeni ali pa od drugod odpeljani ali pa vropani ljudje, ki nimajo prostosti. Za paži in zamorci se pelje lepa kočija, v katero je vpreženih par čisto belih konj. V odprti kočiji sede štiri mlade Turkinje v popolno belih svilenih oblekah. Zagrnjene so sicer, kaker zapoveduje mohamedova vera, toda pajčolanani so tako tanki in beli, da se vsaka poteza na licu razločuje. Izgledajo kaker štiri neveste, ki gredo k poroki. Deklice so nežne in erdečih lic in na prvi pogled se spozna, da niso doma iz južnih krajev, temuč, da so bile kupljene ali pa odpeljane iz mrzlih, severnih dežel, ker ljudje v južnih krajih so drugačne kože. Prodaja sužnjev je v Carigradu zelo cvetela in gotovo še cvete. Najbolj znan sejm za ženske je bil ob novem galatskem mostu, ki veže dva največja dela mesta, Galato in Štambul, toda sejm ni bil očiten in tudi ne vsakemu dostopen. Te gospodične ali gospe, ki smo jih videli mimo se peljati, so bile iz sultanovega harema, to je iz ženskega oddelka

sultanove hiše. Za kočijo je stopalo še nekaj parov služabnikov, ki pa niso bili več belo oblečeni; za sklep pa so korakali štirje vojaki dvorne straže.

Ko se je bil spreved prikazal pri vratih, je dvorna straža z orožjem prezentirala, častniki pa so se bili spoštljivo priklonili. Spreved se je počasi mimo nas pomikal. Turkinje so nas živo in radovedno opazovale, toda izmed nas se jih nihče ni upal pozdraviti, ker nam je bilo strogo prepovedano. Tudi opazke ni nihče nobene naredil. Cel spreved je zginil v bližnjo mošejo, voz pa je ostal pred vratmi.

Čez par minut se odpro druga stranska vrata in zopet se prikaže še en ravno tak spreved s sultanovimi ženami. Takih sprevedov je bilo omejenih dan osem. Ko je bil zadnji spreved zginil v mošejo, se zgovorni Dunajčan ni mogel več zdržati, da ne bi bil opomnil: Samo osem voz je bilo, bral sem pa, da jih je včasih po dvajset in še po več. Sultan ima v svojem haremu čez tristo žen, zakaj nam jih je danes pokazal samo dvaintrideset? Izmed nas Dunajčanu nobeden ni odgovoril, pa tudi on je umolknil, ker eden izmed oficirjev dvorne straže ga je tako grdo pogledal, ko je bil ta besedo sultan zinil, da je Dunajčanu kar sapo zaprlo, da je ves erdeč postal, pogled v tla obrnil in kesneje ves čas kaker mutast molčal, ker se je bil spomnil, da je bil oficir zažugal, da bodo vsakega proč odpeljali in zaprli, kedor se ne bo držal predpisov. Med tem so se bila zopet odprla stranska vrata in prišel je zopet nov spreved prejšnjim podoben, razloček je bil samo ta, da sta v vozu na mesto žensk sedela dva ministra. Teh sprevedov z ministri je bilo pet.

Po presledku nekaj minut se je bil približal poldan. Bil je lep zimski dan in precej toplo. Točno ob dyanajsti uri se je prikazal na minaretu muezin, mahomedanski duhovnik, ki petkrat na dan k molitvi kliče. Minaret ima namreč v višini lin naših zvonikov hodnik zunaj stolpa in od tam kliče duhovnik na mesto zvonov k molitvi, od tod kliče na vse štiri strani gotove izreke iz korana, to je iz mahomedanskega sv. pisma, vedno pa začenja molitev z besedami „Lá ilahá illá huná“ kar se pravi „Ni ga boga razen enega“.

Komaj se je bil muezin na stolpu prikazal in je z visokim in močnim glasom prve besede zaklical, že so se odprla srednja velika pozlačena vrata v palačo. Prikazal se je velik spreved podoben poprejšnjim, različen pa v tem, da je bilo več stražnikov, več pažev, več črnih služabnikov, kaker pri prejšnjih sprevedih. V lep voz je bilo vpreženih dva para črnih konj, v vozu pa je sedel sultan sam, njemu nasproti pa veliki vezir, to je prvi minister in eden izmed sultanovih sinov. Sultan je bil oblečen v popolnoma črno obleko, na glavi je imel erdeč fez, med kolena zakrivljeno sabljo, roke je imel mirno položene na kolena, na prsih pa veliko zvezdo iz briljantov, ki je žarela kaker sonce, ker so se žarki ravno vanjo vpirali. Abdul Hamid je imel močan, zakrivljen nos, kaker orlov kljun, lepo ostriženo špičasto rumeno brado, obraz pa bel, kaker da bi bil iz voska. Sedel je mirno kaker vlit in je gledal z velikimi črnimi očmi na množico, kaker jastreb na piščeta. Pozdravljali niso ne vojaki, ne dvorna straža; vsa brezštevlna množica vojakov

in drugih ljudi se je le globoko priklonila, z desno roko se čela, prs in zemlje doteknila. Zdelo se je, da se je ves hrib zazibal, kaker se zaziblje pšenica, kedar veter potegne. To pozdravljanje se je enakomerno pa tiho ponavljalo, da se je razločno slišalo kopitanje konj, ki so počasi in mogočno stopali mimo nas, kaker da bi bili vedeli, da vozijo mogočnega sultana, pred katerim se trese ves turški svet. Mi evropski gostje nismo vedeli, kako naj bi se zadržali. Ko smo videli, da se vse okrog nas tako globoko in ponižno priklanja, ko se je nam zdelo, da se celo palača, mošeja in gora priklanja, nas je nehote groza obšla in če je bilo tudi prepovedano pozdravljati, smo se vendar vsi brez razločka globoko in prav spoštljivo priklonili in glejte čudo — sultan, ki se za tisoče in tisoče svojih ni zmenil, je nas prav živo pogledal in se nam na lahko z glavo priklonil.

Videl sem večkrat poprejšnjega avstrijskega cesarja, videl sem še mariskaterega drugega kralja, pa na me ni napravil nobeden takega vtisa, kaker ta sultan. Skorej dvajset let je že tega, kar sem ga videl, pa ga imam še tako živo pred očmi, kaker da bi ga bil včeraj gledal. Zdi se mi, kaker bi me njegove velike, črne, presunljive oči še zdaj skušale predreti. Bil je res tigor v človeški podobi, katerega se je moral vsakedo nehote bati.

Tudi ta procesija je zginila v mošejo. Točno čez tri minute so se vrata mošeje zopet odprla in vsi poprejšnji sprevodi so odhajali v istem redu, kaker so poprej prihajali le brez presledkov, to je vsi so se strnili v eno veličanstveno procesijo, katero je zaključil sultan sam, ki je z lastno roko vodil svoje štiri črne konje. Godbe vseh navzočih regimentov so zaigrale turško narodno himno, zastavonosci so dvignili zastave, ki so zaplapolale v zraku in na tisoče grl je skupno, počasi in umirjeno trikrat zapored zaklicalo: „Padišahim čok jašá!“ to se pravi „Cesar moj, dolgo naj živi!“

Velika vrata v Ildiz Kiosk so se zaprla, regiment za regimentom je odkorakal, naši vozovi so se napolnili in hitro smo se odpeljali tudi mi.

Tri leta kasneje, leta 1908, so mladoturki Abdul Hamida II. vrgli s prestola in ga dali zapreti. Umril je v pregnanstvu v samotnem gradičku ob Bosporu na azijski strani leta 1918, star 76 let. — Tako mine slava tega sveta.

Razgled po serafinskem svetu.

Naši pokojni. Poleg onih umrlih, ki so priporočeni v molitev, naj se tu posebej spomnimo nekaterih posebnega spomina vrednih. — V Ljutomeru je dne 25. oktobra 1923 v 57. letu življenja umrl preč. g. Jožef Ozmeč, dekan, vzoren duhovnik, zelo delaven znotraj in zunaj cerkve, ustanovitelj mladinskih društev in gospodarskih zadrug, več let deželni poslanec, tretjerednik in vnet voditelj tretjerednih skupščin v Šent Lovrencu na Dravskem polju in v Ljutomeru. Bil je 18 let župnik pri Sv. Lovrencu, od 1915. leta dalje pa dekan v Ljutomeru. Za 18. nov. 1923 je naprosil p. vizitatorja za vizitacijo tretjeredne skupščine, naslednji dan 19. nov. bi bil imel biti se-

stanek duhovnikov tretjega reda iz cele dekanije, pa ga je smrt prehitela in mu je prečrtala še mnoge lepe načrte. Skorej štiri leta bolan ni nepripravljen stopil v večnost. — V Hočah je umrl drugi dekan, preč. g. Adam Grušovnik, nadžupnik in duh. svetovavec, zelo delaven in priljubljen dušni pastir, skrben voditelj tretjeredne skupščine. Tudi ta gospod je bolehal nad dve leti na vodenici in trganju v udih. Ustanovil je v Hočah tretjeredno skupščino in Marijine družbe za vse štiri stanove. Umrl je 22. dec. lanskega leta. — V Dolu pri Ljubljani je umrl zelo miren, tih, pobožen tretjerednik g. kapelan Anton Urh. Rad je delal koliker so mu njegove zrahljane moči dopuščale, pa vedno bolehen v grlu ni mogel veliko storiti, nosil je pa svojo bolezen z občudovanja vredno mirnostjo in potrpežljivostjo. — V ljubljanskem frančiškanskem samostanu se je v 47. letu starosti preselil v večnost br. Rafael Novak, večletni zakristan, zavoljo mirnega značaja priljubljen zunaj in znotraj samostana. Pri vojakih se je v vojski najberže prehladil, da je polagoma hiral. Pri vsakem delu vesten je tudi na bojnem polju vršil vojaško dolžnost; dobil je dvojno odlikovanje; mej prvimi je bil, ki so se prepeljali čez Pijavo; pozneje ga je vzel sedanji g. vikar Peter Jurak, tedaj vojaški kurat, za svojega strežaja, za kar mu je bil pokojni do smrti hvaležen. — Naj počivajo v božjem miru!

Ljubljana. V naši skupščini se v preteklem letu ni nič izrednega dogodilo. Obljube jih je napravilo 54, na novo je bilo sprejetih 51, umrlo jih je 48, dve ste bili izključeni, v razne samostane jih je odšlo 10. Imeli smo duhovne vaje, tridnevnic na praznik sv. o. Fr. in druge redovne pobožnosti. — Zdaj smo začeli nabirati za novo cerkev sv. o. Frančiška. Upamo, da nam bote sobratje in sosesre po družih mestih in na deželi tudi radi pomagali. Slovenci moramo imeti vsaj eno cerkev sv. Frančiška.

Maribor. Naš prevzvišeni nadpastir, škof dr. Andrej Karlin so se 18. januarja 1924 prvokrat vdeležili mesečnega shoda duhovniške tretjeredne skupščine. Podelili so nam svoj nadpastirski blagoslov. 22. januarja so se pa sami tej skupščini pridružili. Ta skupščina šteje sedaj 100 udov. — Odsek sv. Elizabete tretjeredne skupščine v Mariboru je 1. 1923 obdaroval 112 ubogih, največ šolskih otrok z obleko in obuvali kakor tudi v denarju v znesku 799 kron. Vseskupaj v vrednosti 4485 K 60 v. Dobrotnikov je bilo 71. P. Filip Benicij.

V Tržiču na Gorenjskem je štela tretjeredna skupščina koncem 1923. leta 127 članov in 12 novink. Vsako prvo nedeljo v mesecu smo imeli shod, vrhu tega smo se pa še vsaki mesec enkrat zbrali k redovni sv. maši, pri kateri smo skupno molili serafinski rožni venec. Ob dnevih popolnega odpustka pa pred prvo sv. mašo skupno opravimo molitev v zadobljenje odpustka. — Vesoljno odvezo je g. voditelj vedno podelil; večkrat je pri tem spregovoril nekaj besed, par misli kot navodilo za premišljevanje do družega shoda. Če ni kake druge pobožnosti, molimo v nedeljah po popolnanski službi božji pred Najsvetejšim uro molitve. Enako tudi zadnje tri dni Velikega tedna. — Aprila smo skupno ponovili redovno obljubo, junija

se posvetili presvetemu Srcu Jezusovemu, oktobra smo pred praznikom sv. Frančiška obhajali tridnevniko z govorom, sv. mašo in papeževim blagoslovom. Na praznik sv. očeta smo skupno pristopili k sv. obhajilu in prejeli vesoljno odvezo. Tudi god sv. Elizabete smo slovesno praznovali; pred praznikom Brezmadežne smo obhajali devetdnevniko. — V večnost so se preselile 3 sestre. Od njih naj omenim posebej Legat Alojzijo (Antonijo). Komaj osem mesecev je bila v tretjem redu, pa jo je napadla smrtna bolezen. Na večkrat izraženo željo je na smrtni postelji predčasno napravila obljubo. Cvetja smo prejeli 47 izvodov. Ker je navadno po več oseb iz ene rodbine v tretjem redu, smemo trditi, da bere Cvetje pri nas sleherni član. — Karol Pirc.

Tretjeredna skupščina v Šk. Loki v l. 1923. Delo p. voditelja in predstojništva je bilo namenjeno v preteklem letu posebno agitaciji in s tem razširjenju tretjega reda. V to so služili razni pripomočki: skioptično predavanje o sv. Frančišku, razširjanje letakov o III. redu, katerih so razdelili 5600 z namenom, da se ljudstvo pouči o namenu in dobrotah tretjega reda; tudi razširjanje „Cvetja“ naj bi primoglo v to; vseh naročnikov je bilo nekaj nad sto. Enak namen je imelo romanje k Sv. Joštu nad Kranjem. Da bi bilo omogočeno udeleževati se oddaljenim redovnim shodov, je p. voditelj vpeljal mesečni shod tudi dopoldne, kar se je izkazalo kot zelo primerno in koristno. In vspeh? Na novo je bilo sprejetih 54 udov, 51 pa jih je napravilo redovne obljube. Hvala Bogu in sv. Frančišku, trud ni bil zastonj! — Iz redovne kronike povzamem še to-le: dela se na to, da se ustanovi knjižnica; želja mnogih je, da polagoma dobi skupščina svoj tretjeredni dom, za kar se že delj časa zbira. Poskušalo se je od strani vodstva z skupnim petjem pri shodih, a ni kaj vspeha, le pri litanijah, (ki so pri shodih navadno pete), pojo skorej vsi navzoči. Da se vsaj nekoliko pripomore k ljudskemu petju, je naročilo vodstvo 120 izvodov pesmarice „Pojte“, ki so vsi razprodani. Javno so nastopili tretjeredniki o veliki noči in na praznik presv. R. T. pri procesiji, obakrat pod redovnim benderom; ob kat. shodu so nastopili kot posebna skupina z redovnim znamenjem v okrilju dekanije Loka. V številkah se kaže stanje III. reda 31. dec. 1923 tako-le: Šk. Loka 353 udov, Stara Loka 178, Žabnica 21, Reteče 40, Sora 33 in Črni vrh 6 in še 12 drugih, ki spadajo naravnost pod to skupščino; skupaj je torej 643 udov, med katerimi je 62 moških; novincev je vseh 62. — Omenim, da se je letos ustanovila pri Sv. Lenartu nad Šk. Loko samostojna skupščina. Redovnih shodov je bilo 12 (in 12 za oddaljene) ter 6 sej predstojništva. V preteklem letu so volili na novo odbor; naj bi z novim odborom III. red še bolj napredoval. Dobrodelnost se po možnosti goji. V razne dobre namene so dali Din. 1760, za sv. maše še posebej Din. 905 opravljenih je bilo 44 sv. maš, razen teh pa še za vsakim umrlim udom posebej. Umrlo jih je 31 in 3 novinci. Bog daj, da bi skupščina na priprošnjo sv. Frančiška napredovala tudi v duhovnem življenju vseh udov, da bi bili vsi, ne samo po imenu, temveč po duhu, pravi sinovi in hčere našega očeta Frančiška. — Andr. Dolinar.

Spodnji Rož na Koroškem. Tretjeredna skupščina za Spodnji Rož je zopet oživela. Decembra smo imeli prvi shod. Naš sedajni vóditelj so čast. g. Singer, župnik v Kapli na Dravi. Zaradi velike obsežnosti skupščine nekateri tretjeredniki — oni iz Sel — imajo štiri ure daleč na shod. Sklenili so napraviti za nje v letu štiri shode.

Šmartin pri Kranju. Pri nas je bilo v letu 1923. sprejetih 15 novih udov, umrlo jih je 7, shodov smo imeli pet. Dne 19. avgusta smo obhajali novo mašo č. g. J. Tiringarja, tretjerednika iz Stražišča, kateri sicer ni vpisan v naši skupščini, ampak v ljubljanski, pač pa je sin ene naših tretjerednic. Daj nam Bog mnogo mater, ki bi nam vzgojile sine tretjerednike, hčere tretjerednice, potem smemo upati, da bode naša župnija s pomočjo tretjega reda prenovljena. — F. Sch.

Nove jaskice na Vrhniki. Vrhniska tretjeredna skupščina je obhajala 700 letnico prvih Frančiškovih jaskic s tem, da je preskrbela farni cerkvi prav lepe jaskice, kaker jih kaže gornja slika. Izgotovil jih je domačin, vrhniški podobar Ivan Buh za zmerno ceno. — Vse bolj živo smo se v cerkvi zavedali veselih božičnih praznikov, saj so se zbirali ob jaskicah pogosto in v obilnem številu otroci in odrasli in so častili božje Dete. — Betlehemsko Dete naj povrne vsem marljivim tretjerednicam, ki so za jaskice nabirale darove, kaker tudi vsem, ki so kaj darovali. — Tudi drugod naj tretjeredniki skrbijo, da se postavijo za božic jaskice po vseh naših cerkvah in hišah. — I. V.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. Tretjerednica A. L. priporoča svojega bolnega brata. — Neki duhovnik tretjerednik se v veliki britkosti obrača do sobratov in sester s presrčno prošnjo za molitev. Če ga Bog milostno usliši, bo za dobrotnike opravil eno sv. mašo in se vsaki dan pri

sv. maši hvaležno spominjal zaved vseh, ki so zanj molili. — M. Pr. za zdravje na očeh — P. D. svojo na živcih bolno mamo. — Urednik Cv. vse dobrotnike nove cerkve sv. Frančiška; vse rojake na Goriškem in v Primorju. — M. Kr. iz B. za stanovitnost v dobrem.

II. Pokojni udje tretjerednih skupščin:

1. **ljubljske**: Mar. Skerbič, Fr. Podboršek iz D. M. v Polju, Mar. Kok, Ana Škubič.
2. **borovniške**: Marjt. Pavšin, Mar. Košlr.
3. **sostrske**: Urš. Habič, Cecil. Rajsнар.
4. **tržiške**: Alojzija Legat.
5. **vrhniške**: Mar. Tršar, Ana Oblak, Mar. Volk, Urš. Petkovšek, Jernej Petrovčič.
6. **vodiške**: Mana Merše.
7. **brežiške**: Brežice: Merčun Franc, Cvetko Jožefa, Novak Elizabeta, Lipovšek

Anton (padel v vojni), Predanič Marija, Ivanjšek Marija, Šetinc Jožef (padel v vojni), Bibič Neža, prečastiti g. Mešiček Jožef, mestni župnik in kanonik, Bratanič Terezija. — Artiče: Rožman Janez, (padel v vojni), Kocen Jožefa. — Sv. Križ: Štefančič Jožef. — Marija Gorica: Bratanič Katarina. — Dobova: Urek Ana, Kruljc Ana. — Cerklje: Lužar Marija. — Pišce: Vidic Neža, Ogorevc Antonija. — Čatež: Tomše Jakob, Vovk Anton.

8. **mariborskega okrožja**: Ljutomer: A. Sagaj, Doroteja Gonzl. — Tinje: Kata Kos, Roza Janžič, M. Blažič, Jernej Pristovnik † v Ljubljani, Antonija Vešnik. Mar. Klinc, Antonija Gričnik, M. Kočnik, M. Kresnik. — Ruše: El. Predan. — Sv. Martin pri Vurbergu: Karl Kirbiš, Jera Simonič. — Hoče: preč. g. Adam Grušovnik, nadžupnik in dekan, (sam priden tretjerednik in goreč voditelj, poprej v Puščavi, sedaj v Hočah). — Selnica: Ap. Verhovnik, Lucija Baronk. — Vuzenica: Neža Šol, Marjeta Vinšek. Kata Valenti, Ivana Strasser, El. Peruš. — Zavrče: Franc Jurgec. — Puščava: Ana Urnat. — Sp. Polskava: A. Turnšek. — Maribor: Terezija Gleinzer, A. Zupan, Ignac Ules, Ter. Sternšek, Julijana Weiss, A. Martinšek. — Hajdin: Marjeta Zupančič.

9. **celjskega okrožja**: Celje: Ignac Kolar, Apolonija Košec. — Slivnica: Janez Drobniak, Marija Drobniak. — Loka pri Zid. m.: Jožef Esih, Marija Novak, Marija Kovač. — Razbor pri Zid. m.: Valentin Kosmas. — Dobrna: Apolonija Zidar. — Laško: Marija Šergan. — Frankolovo: Mica Petelinšek, Mica Skaza. — Zibikava: Franc Smole. — Št. Pavel: Janez Breznikar. — Vitanje: Franc Kranjc, Terezija Gačnik. — Nova cerkev: Neža Križaj, Jakob Razbor. — Teharje: Marija Horjak.

10. **svetotrojiskega okrožja**: Sv. Trojica v Slov. gor.: Alojzij Kuri, Mihael Ploj, Kat. Nedelko, Rozalija Tabernik † na Dunaju, Ludovka Slaček † v Marib., Ana Kruljc iz Dobove, sestra p. Nikolaja. — Sv. Peter pri Radg.: Alojzija Hamler omož. Gril, (38. l. v III. r.) in Ana Hamber, sestri p. Elekta. — Negova: M. Hamler omož. Žigert (36 let v III. r.) sestra p. Elekta. — Sv. Ropert: Ana Zorec (40 l. v III. r.), Ana Sokič. — Sv. Lenart: Ter. Kurnik. — Tišina v Prekmurju: Julia Ūllen.

11. **brezijanske**: Ivana Arh, Marjn. Klemenčič iz Kovorja.

12. **novomeške**: Mar. Kavšek, Urš. Avsenek, Mih. Mihelič iz Šmihela, Mih. Aleš iz Soteske, Fr. Šivic iz Stopič, Jožefa Škofic iz Mirne pečl.

Zahvala za uslišano molitev.

A. R. Izreka javno zahvalo presv. S. Jezusovemu, Mariji na Brezju, svetim Frančišku, Antonu, Roku, in Ani, da se je bolezen v želodcu zboljšala. — L. M. sv. Tereziji za uslišanje. — I. P. Mariji Pomočnici, sv. Jožefu, sv. Antonu in mali Tereziji za uslišano molitev s prošnjo, da bi še nadalje pomagali. — K. G. presv. S. Jez., Mar. Pomočnici, sv. Ant. sv. Tereziji od Jezusa za uslišano prošnjo. Zahvala je bila obljubljena — Roblek Rozalija je darovala 6 D za kruhe sv. Ant. ko obljubljeno zahvalo. — Tretjer. I. S. se iz obljube zahvaljuje Materi božji in sv. Ant. za srečno operacijo in za zdravje svoje sestre. — Fr. Verbajs se vahvaljuje presv. S. J., Materi božji, sv. Antonu in mali Tereziji za dobro skušnjo. — Marija Mottoch iz Maribora se zahvaljuje sv. Antonu Pad. in bl. mali Tereziji za srečno prestano operacijo hčerke na nogi in da je pri vročini 45° prebolela škrlatinko. — F. Š. se zahvaljuje Mariji Pomočnici, sv. Frančišku in Antonu ter bl. Tereziji od Deteta Jezusa za pomoč v težki in nevarni operaciji, kaker tudi za vse druge na njihovo prošnjo zadobljene milosti.

misijon, za postni čas in družih enakih priložnostih. Seveda kak šibak pridigar ne bo mogel dobesedno vseh mogočnih izrazov porabiti, da se ne osmeši, ker so Opekovi govori v marisičem za njegovo osebo, za njegov glas zelo prikladni, po njem so umerjeni. — Nam se zdijo ti govori mnogo bolj popolni, kaker prejšnje zbirke, četudi onim ni kaj očitati. Nekatero tuje besede bi se pa tudi tukaj bolje z domačimi izrazi nadomestile n. pr. komodnosti (27), brigajo (33), prepotenten (37), obscenosti (39), instinkt (75), parola (75) in nekateri drugi. Na str. 77. bi bilo vsaj pod črto za bravece razložiti besedi: behemota in leviatana, kaker je lepo pojasnjena beseda kvadrigena na str. 161. Tuja imena n. pr. P. Carl' Ambrogio Cattaneo (149), Rauscher, Boissard (178) in podobne bi bilo prav pisati v slovenskem izgovoru, v oklepaj bi se pa dostavila tuja pisava, ker je naših preprostih ljudi sram, če ne morejo gladko brati, brati pa gladko ne morejo, če se takih tujk niso učili. Beseda „duhoven“ se mora rabiti v določni obliki: duhovni, -ega, -emu, -ega, -emu, -im ali pa subst. duhovnik (86 nsl.). „Nam, „ali boš pa vsega tega dočakal?“ (79), bi bilo bolj domače: ali boš pa dočakal vse to? Nam, „izvanreden“ zado- stuje: izreden. — Kljub tem opazkam pa knjigo prav toplo priporočamo, ker smo prepričani, da jo bodo sebi in drugim v korist prebirali duhovniki v pastirstvu, bogoslovci ko vzorce lepih temeljitih govorov in vsi drugi svetni ljudje ko navodilo za vredno prejemanje sv. zakramentov.

Tretjeredne vaje za marec in april 1924.

Ljubljana: M. shod: 16. marca ob polu 5. pop. in 20. aprila takoj po potresni procesiji; za zadržane naslednji dan ob 5. zjutraj v dvorani. — Poduk za novince: 30. marca in 27. aprila ob 4. pop. Obljube bote ponovili vsi skupno pri shodu 20. apr. — Odborne seje za moške na dan shoda ob 10. dop. (v aprilu izostane), za ženske 23. marca in 21. aprila po sprejemu in obljubah novincev. — Sprejem novih udov in obljube novincev bo 21. aprila ob polu 4. popoldne. — **Maribor:** M. shod: 19. marca, 21. aprila; duhovne vaje bodo od 30. marca do 3. aprila, začetek 30. marca ob 3. popoldne. Na Brezju je mesečni shod vsako tretjo nedeljo v mesecu, le v marcu bo letos četrto nedeljo t. j. 23. marca. — V **Novem mestu** bodo nadalje mesečni shodi vsako tretjo nedeljo v mesecu ob polu 4. pop.; duhovne vaje bodo od 2. do 4. marca.

Darovi.

Za **ново cerkev sv. Frančiška v Šiški:** Uršič Pavla 15 D, g. dr. Dolenc 100 D, družina Tomšič 85 D, dve tretjerednici iz Tomišlja 20 D, Jerica Blaznik 100 D, Mariborska tretjeredna skupščina 110 D, Milka Dietz 110 D, Neimenovana iz Cerkelj 100 D, Kreditni zavod v Ljubljani 500 D, Marija Stussiner 50 D, Beti Redenšek 100 D, Uršula Bregar 100 D, Marjeta Sitar 100 D, I. M. 100 D, Marija Lukanc, nabrala 802 D, Gospodarska zveza v Ljubljani 100 D, G. od Sv. Antona, nabrala 266 D, Prva Hrvat. štedionica 250 D, G. D. poslal iz Škofje Loke 390 D, Štiri neimenovane 265 D, Frančiška Jermančič 60 D, G. Janez Petrič 100 D.

Za **Cvetje:** J. M. 50 D, več neimenovanih 170 D.

Za **kruhe sv. Antona:** iz Luč 30 D, Val. Majar 10 D (v zahvalo za najdeno stvar) isti tudi 10 D za tretjeredni dom v Novem mestu.

Za frančiškanske misijone: Župni urad Sv. Jakob ob Savi 35 D, ljubljanske tretjerednice so nabrale v preteklem letu iz Maribora so poslali 2677 D. Od

5. apr. 1923 do 20. jan. 1924 so nabrali: Glibe Andrej, dekan v Ormožu 10 D, Zemljik Matija, žup. Sv. Tomaž 232, Čede Jožef, ž. Studenice 50, Kraner Vincenc, ž. Sp. Sv. Kungota 250 D, Vračko Evald, ž. Št. Ilj v Sl. gor. 12775 D, Augustiner Neža, Maribor 30 D, Stranjšek Frančiška, Maribor 37850 D, Frangež Jernej, ž. Sv. Marjeta o. P. 160 D, Pavel Julijana, Sp. Polskava 30. — Posamezni darovi: Voršič Marija, Maribor 14 D, Šuc Franc Poljčane 100, Danko Janez, Jarenina 8 D, Rajh Marija, Velikanedelja 5.25 D, Müller Marija, Maribor 20 D, Zupan Marija, Sv. Barbara v Sl. gor. 40 D (za odkup zamorske deklince na ime: Marija), Lah Marija, Maribor 750 D (za kruh sv. Antona) Kirhof Marija, Maribor 25 D, Kokol Genovefa, Vurberg 10 D (odkup zamorčeka) Kirbiš Karol, Sv. Martin pri Vurbegu 15 D, Kopavnik Ivana, Maribor 10 D, Godičan Jozefa, Maribor 150 D (za odkup zamorčeka na ime Stanislav Kostka), Gamzer Ivana, Lešane 50 D (za afriškanske misijone), Terdin Jožef, Maribor 10 D za afr. m., Stanet Marija, Maribor 5 D, za afr. m. Hercog Frančiška, Št. Ilj v Sl. g. 2 D za afr. m., Jančič Anton, Maribor 10 D, Lakner Ana, Maribor 5 D, Porotnik Ana, Maribor 5 D, za afrik. m., Kerstan Vincenc, Maribor 3 D, Stojošek Frančiška, Maribor 4250 D, Kerpo Marija, Maribor 10 D, Kokol Genovefa, Maribor 10 D, devet neimenovanih iz Maribora 293 D 75 par, ena iz Fram 7 D 50 p.

Za afrik. misijone: Fr. Hohnjec, žup. v Čadramu 1000 D.

Rimsko-serafinski koledar za leto 1924.

Marec.

April.

1 S	Čm.	Molitve in sv. m. o M. B.	1 T		Molitve in sv. maša od dneva
2 N		petdesetnica. Bl. Agneza 2. r.	2 S		Bl. Leopold Gajiški 1. r.
3 P	Čm.	Molitve in sv. m. od dneva	3 Č		Bl. Gandulf in Janez 1. r.
4 T	Čm.	Sv. Kazimir. Sv. Lucij	4 P	P.O.	Sv. Benedikt Fil. 1. r. Sv. Izidor
5 S	P.O.	pepelnica, post. Sv. Janez Jožef	5 S		Sv. Vincencij
6 Č	P.O.	Sv. Koleta 2. r. Sv. Fel. in Perpt.	6 N		tih. Bl. Mar. Krescencija 3. r.
7 P	PO.VO.	Spom. sv. križ. pota. Sv. T. Akv.	7 P	Čm.	Bl. Viljem 3. r.
8 S		Sv. Janez od Boga	8 T		Bl. Julijan 1. r.
9 N	P.O.	1. postna. Sv. Katr. B. 2. r.	9 S		Bl. Tomaž Tol. 1. r.
10 P	Čm.	Sv. 40 marternikov	10 Č		Bl. Marka 1. r
11 T		Bl. Janez in Krištof 1. r.	11 P		Marija 7 žalosti
12 S		kvatna. Sv. Gregor pap. c. uč.	12 S		Bl. Angel Klavaški 1. r.
13 Č		Bl. Agnel 1. r.	13 N	V.O.	cvetna. Sv. Hermenegild
14 P		kvatni. Mlt. in sv. m. od dneva	14 P	V.O.	Mlt. itd. od dneva. Sv. Justin
15 S		kvatna. Mlt. in sv. m. od dneva	15 T	V.O.	Mlt. itd. od dneva
16 N		2. postna	16 S	PO.VO.	Mlt. itd. od dneva P on. obl.
17 P		Sv. Patricij šk.	17 Č	PO.VO.	Veliki
18 T		Bl. Salvator 1. r. Sv. Ciril Jerzl.	18 P	V.O.	Veliki
19 S	PO.VO.	Sv. Jožef	19 S	V.O.	Velika
20 Č		Bl. Janez, Marka, Hipolit 1. 3. r.	20 N	PO.VO.	Velikanoč. Vstajenje G.
21 P		Sv. Benedikt opat	21 P		velikonočni
22 S	P.O.	Sv. Benvenut šk. 1. r.	22 T		velikonočni
23 N		3. postna	23 S	P.O.	velikonočna. Bl. Egidij 1. r.
24 P		Sv. Gabrijel nadang.	24 Č	P.O.	velikonočni. Sv. Fidel 1. r.
25 T	PO.VO.	Marijino oznanenje	25 P		velikonočni. Procesija sv. Marka
26 S		Bl. Didak Jožef 1. r.	26 S		pred belo nedeljo.
27 Č		Sv. Janez Damascen c. uč.	27 N		bela. Bl. Jakob 1. r.
28 P	P.O.	Sv. Janez Kapistran 1. r.	28 P	P.O.	Sv. Marka evng. Bl. Lukez. 3. r.
29 S	Čm.	Bl. Ivana Marija 3. r.	29 T		Sv. Peter m.
30 N		4. postna	30 S		Bl. Benedikt in Jož. Bened. 1. 3. r.
31 P	Čm.	Molitve in sv. maša od dneva			

Op.: PO. pomeni popolni odpustek, Čm zaznamuje, da se sme opraviti sv. maša v črni barvi. VO = vesoljna odveza.